

METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA

Acta MUP

Právní ochrana duševního vlastnictví

Ústav právní ochrany průmyslového vlastnictví MUP

Acta MUP – Právní ochrana duševního vlastnictví

Vydavatel

Metropolitní univerzita Praha, o.p.s.
Dubečská 900/10, 100 31 Praha 10-Strašnice

Redakční rada

prof. JUDr. Martin Boháček, CSc.
Ing. Karel Čada, prom. práv., Ph.D.
JUDr. Jan Hák
doc. JUDr. Vladimír Pítra
prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.

Odborný editor

prof. Ing. Ladislav Jakl, CSc.

Odborné recenze

doc. JUDr. Vladimír Pítra
Ing. Karel Čada, prom. práv., Ph.D.

Redaktor

Mgr. Karel Špindler (spindler@mup.cz), tel.: 724 137 667

Nakladatelský editor

Mgr. Stanislava Putiková (putikova@mup.cz), tel.: 725 780 598

Tisk

Powerprint, Brandejsovo náměstí 1219, Praha 6 160 00

Grafické zpracování

Cyrl Vochozka, DiS.

Povoleno MK ČR pod č. E 19 472

ISSN 1804-6932

Pokyny pro autory příspěvků:

typ písma základního textu: Times New Roman, vel. 12

- typ písma poznámek pod čarou: Times New Roman, vel. 10
- zvýraznění: **tučné písmo**, *kurzíva*
- klávesa „Enter“: pouze na konci odstavce
- řádkování: podle potřeb autora, zpravidla 1
- odstavce, titulky, podtitulky apod.: psát od levého okraje (graficky neupravovat, necentrovat)
- psaní nadpisů: pokud to není bezpodmínečně nutné, nepsat celé verzálkami
- psaní paragrafů: před číslem paragrafu je mezera (§ 64)
- psaní zákonů: důsledně vypisovat názvy a celá čísla zákonů (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)
- citace literatury (v poznámce pod čarou): podle normy ČSN ISO 690

Odevzdávání příspěvků: e-mailem na adresu spindler@mup.cz, osobně po telefonické dohodě (724 137 667) na USB Flash disku

Délka příspěvku: max. 100 000 znaků

Datum odevzdání (do č. 3/2011): do 30. 9. 2011

OBSAH

Zdenka Přádná, dipl. tech.

REFORMA PATENTOVÉHO ZÁKONA V USA

4

JUDr. Radka MacGregor Pelikánová, Ph.D., LL.M., MBA

PRÁVNÍ A EKONOMICKÉ ASPEKTY DOMÉNY NEJVYŠŠÍ ÚROVNĚ .EU

14

Mgr. Adéla Drvotová

REGIONÁLNÍ PATENT ARABSKÝCH STÁTŮ V OBLASTI PERSKÉHO ZÁLIVU

38

JUDr. Mgr. Michal Pospíšil

K NOVELIZACI ZÁKONA O OPATŘENÍCH TÝKAJÍCÍCH SE DOVOZU, VÝVOZU A ZPĚTNÉHO VÝVOZU ZBOŽÍ PORUŠUJÍCÍ NĚKTERÁ PRÁVA DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

54

Zdenka Přádná, dipl. tech.¹

REFORMA PATENTOVÉHO ZÁKONA V USA

Po mnoho let trvajících diskusích a sporech došlo v USA ke skutečně historické události. Dne 16. září 2011 podepsal prezident B. Obama zákon, kterým se zásadně mění Část II, kapitoly 10–15 patentového zákona, známého jako Title 35 USC. Je to první zásadní změna od r. 1952, kdy byla stanovena nová definice předmětu patentu a měnily se některé vnitřní předpisy. Význam nového zákona, který bude nadále znám jako „Leahy-Smith America Invent Act“ (dále jen AIA), byl podtržen skutečností, že k jeho slavnostnímu podpisu došlo na Vysoké škole Thomase Jeffersona pro vědu a technologie v Severní Virginii. Spojitost této školy s patentovým zákonodárstvím je právě jméno presidenta T. Jeffersona, který r. 1790 podepsal první patent, udělený v USA.

Dosavadní zákon byl natolik spojen s dvousetletou tradicí Spojených států, že změny, po kterých volaly některé odborné kruhy a ke kterým nyní došlo, vyvolávaly neobyčejně silný odpor. Začátek diskusí o reformě patentového práva měla už dávno zahájit „prezidentská komise“, kterou ustavil v polovině šedesátých let minulého století prezident L. B. Johnson. Tato komise však ani nezačala pracovat a skončila koncem funkčního období prezidenta L. B. Johnsona. Nicméně mezinárodní aktivity, které vyústily r. 1978 v přijetí Dohody o evropském patentu (EPC) a v přijetí Smlouvy o patentové spolupráci (PCT), ovlivnily i dění v USA, a tak v průběhu posledních desetiletí 20. století a prvního desetiletí nového tisíciletí došlo i k některým dílčím změnám, které se však podstaty ducha US patentového zákona nedotkly. Nejdůležitější změny byly:

- **1968** podpis PCT (vstoupila v platnost 1978) 3 ½, 7 ½ a 11 ½ roku od udělení patentu
- **1994** změněna platnost patentu ze 17 let od udělení na 20 let od podání první přihlášky
- **1999** zaveden institut „reexamination“ uděleného patentu
- **2000** uzákoněn institut žádosti o znovu otevření průzkum (Request for Continuing Examination – RCE)
- **2001** došlo k prvnímu zveřejnění patentové přihlášky v 18 měsíční lhůtě (v souladu s PCT)
- **2004** patentový úřad přistupuje ke zveřejnění všech patentových přihlášek
- **2007** z iniciativy evropského, japonského a USA patentového úřadu je zahájena vzájemná spolupráce na základě Patent Prosecution Highway (PPH), která se průběhu let rozšiřuje o velkou řadu dalších úřadů; od téhož roku je možné podávat žádosti o urychlený průzkum
- **2009** je předložen návrh zákona pod jménem „Patent Reform Act of 2009“, který vyústil 16. září 2011 v America Invent Act (v plném znění „Leahy-Smith America Invent Act to Amend Title 35, United States Code, to Provide for Patent Reform“).

Úplné znění zákona AIA se ve větší či menší míře dotýká téměř všech kapitol 10–15 Části II, 35 USC. Nejzásadnější změnou, která také od samého počátku diskusí vyvolávala (a dosud vyvolává) největší odpor ze strany domácích, tj. US přihlašovatelů, je změna systému „**First to Invent**“ na „**First to File**“.

Dvoustletá historie patentového systému v USA byla založena na zásadě, že právo na patent má ten, u koho poprvé „vznikla“ myšlenka vynálezu a kdo ji také s patřičným úsilím uvedl v život. Datum podání patentové přihlášky, popisující a nárokujející vynález, nebylo tudíž pro udělení patentové ochrany jediné rozhodující. Zmíněná zásada úzce souvisela se vznikem patentové ochrany v r. 1790. Rozloha Spojených států, tehdejší možnosti poštovního spojení a řada dalších důvodů hrála významnou roli v odsunutí významu data podání patentové přihlášky na patentový úřad na vedlejší kolej. Datum „vzniku“ vynálezu (date of conception) – jak bude dále popsáno – proto mohlo být někdy i o řadu měsíců, neřku-li let dřívější, než datum podání patentové přihlášky, což výrazně omezilo práva zahraničních přihlašovatelů, kteří se mohli opírat pouze o den podání patentové přihlášky, event. o datum nárokové priority.

Mezinárodní spolupráce, která vyústila v uzavření mezinárodní Smlouvy o vzájemné spolupráci (PCT) a v Evropě k Dohodě o evropském patentu (EPC), měla za následek snahu většiny států (zejména evropských) o skloubení národních předpisů s ustanoveními jak PCT, tak i EPC. Od nabytí platnosti obou smluv jsme proto svědky postupné harmonizace národních předpisů a od začátku nového tisíciletí se snahy o určitou harmonizaci rozšiřují i na mimoevropské státy – ovšem s výjimkou USA. V důsledku toho zásadní rozdíl mezi USA a většinou ostatních států světa byly stále markantnější. Dopady globalizace proto v určitém směru posílily vliv zahraniční odborné veřejnosti i na dění v USA, a to zejména pak ze strany velkých zahraničních přihlašovatelů. Návrh reformy patentového zákona, podaný v r. 2009 proto nebyl, na rozdíl od dřívější, okamžitě smeten ze stolu jako návrhy předešlé, ale nakonec se dočkal schválení, i když jeho projednávání bylo skutečně bouřlivé.

Podstata změny systému „First-To-Invent“ na systém „First-To-File“

Zákon AIA ve svém celku vstoupil v platnost dnem jeho podpisu, tj. **16. září 2011**. To ale neznamená, že v tento den vstoupily v platnost všechny změny. Znamená to, že každé změně je třeba věnovat mimořádnou pozornost a sledovat, kdy skutečně vstoupí v platnost. Změna nejdůležitější, tj. změna systému, na kterém je založeno právo na patent (35 USC, § 102), vstoupí v platnost až **16. března 2013**, m a proto se bude vztahovat až na patentové přihlášky, podané od tohoto data. Až do tohoto data je pro posuzování všech patentových přihlášek směrodatný starý zákon, tj. systém „first to invent“. Vzhledem k zakořeněné tradici a určitým výhodám starého zákona pro některé okruhy přihlašovatelů dojde bezpochyby před zmíněným datem k výraznému nárůstu podávání nových patentových přihlášek, protože řada přihlašovatelů, a to zejména z USA, bude chtít využít výhod starého systému. Vzhledem k odlišnosti systému „first to invent“ od systému „first to file“ je proto na místě se stručně zmínit o podstatě systému „first to invent“.

Starý „first to invent“ systém byl založen na předpokladu, že datem vzniku vynálezu je den, kdy vznikla vynálezcká myšlenka, která však musela být s náležitým úsilím uvedena do praxe (reduction to practice), což znamenalo završení vynálezu jako takového.

K uvedení do praxe mohlo dojít dvojím způsobem, a to:

1. Skutečným uvedením do praxe (**actual reduction to practice**), tj. okamžiku, kdy se vynález fyzicky uskutečnil, aby se vyzkoušela vynálezcká myšlenka a potvrdila se možnost jejího fyzického provedení. Následné podání patentové přihlášky pak v případě event. sporu mělo nezpochybnitelnou výhodu uplatnění dřívějšího data vzniku vynálezu. Tento způsob byl v drtivé většině nárokován právě domácími přihlašovatelí z USA.

¹ Zdena Přádná, dipl. tech., je členem katedry průmyslového vlastnictví MUP

2. Tzv. konstruktivním uvedením do praxe (**constructive reduction to practice**), což bylo prosté podání patentové přihlášky, popisující vynálezeckou myšlenku, aniž by došlo k fyzickému provedení vynálezu². Konstruktivní uvedení do praxe přicházelo v úvahu v případech, kdy fyzické provedení vynálezu bylo nákladné a kdy popis vynálezu byl natolik dobrý, že průměrný odborník mohl bez výjimečného úsilí dojít podle popisu vynálezu k jeho uskutečnění. Je nasnadě, že tento způsob, který vlastně odpovídal systému „first to file“, připadal v úvahu zejména pro zahraniční přihlašovatele.

Datum vzniku vynálezu bylo proto velmi důležité v případech, kdy dvě strany došly nezávisle na sobě ke stejnému nebo obdobnému vynálezu. V těch případech USPTO v občanském řízení, zvaném „interference“, oficiálně určil, která ze stran mohla prokázat dřívější datum vzniku vynálezu a proto měla nárok na patent. Zmíněné interferenční řízení však nezkoumalo pouze datum vzniku vynálezu, ale také, který ze soupeřících vynálezců téhož vynálezu předložil přesvědčivé důkazy o vzniku, uvedení do praxe a vynaložení odpovídajícího úsilí o zajištění ochrany. Pokud např. první strana „objevila“ vynález dříve než druhá strana, ta ho však rychleji dokončila, uvedla do praxe a podala patentovou přihlášku, pak i v takovém případě se první strana, která podala patentovou přihlášku jako poslední, považovala za prvního vynálezce, ovšem pouze za předpokladu, prokázala patřičné úsilí, vedoucí k uvedení do praxe a podání patentové přihlášky. Patentová práva proto patřila tomu, kdo ho vynalezl jako první, i když patentovou přihlášku podal jako poslední.

Přestože se systém „first to invent“ v USA osvědčil, zůstaly USA jediným státem na světě, který používal tento systém pro určení práv vynálezce a vlastnictví vynálezu. Drtivá většina světových patentových systémů zastává pravidlo „first to file“, což znamená, že právo přísluší straně, která jako první podala patentovou přihlášku (tento systém býval v USA nazýván „dostihem na patentový úřad“, tj. kdo doběhne jako první).

Nový systém, platný pro všechny patentové přihlášky, podané na USPTO počínaje 16. březnem 2013 znamená, že nárok na patent bude mít ten, kdo jako první podá patentovou přihlášku a již se nebude zkoumat datum vzniku vynálezu, což mimo jiné znamená, že u budoucích patentových přihlášek odpadne interferenční řízení.³

Jak výše zmíněno, je jisté, že dojde před 16. březnem 2013 k velkému náporu nových podání kvůli zajištění výhod starého systému, a to nejen z důvodu změny „first to invent“ na „first to file“. I úprava dalších paragrafů znamená, že posuzování novosti, prioritního práva nebo stavu techniky může být na závalu patentovatelnosti podle nového zákona, přičemž podle starého zákona tomu tak nebylo.

Definice „Effective Filing Date“ podle nového zákona (35 USC, § 100)

AIA novelizuje § 100 35 USC upřesněním institutu „effective filing date“. „Effective filing date“ je možné definovat jako „pravomocný den podání patentu nebo patentové přihlášky“

² Užívání anglických výrazů pro některé instituty, a to i dále uváděné, je pro stručné vyjádření jejich smyslu výhodnější, než český překlad, který by rozhodně nemohl být doslovný nebo stručný.

³ Odpůrci nového systému se snažili o jeho znevěrohodnění např. tím, že není dostatečně jasné přesné datum, od kdy nový systém platí. 16. březen 2013 totiž připadá na sobotu, což znamená, že prvním pracovním dnem USPTO je pondělí, 18. 3. 2013. Pokud by tedy došla patentová přihláška v papírové podobě na Úřad 18. 3. 2013, mohlo by teoreticky dojít ke sporům, zda pro ni platí starý nebo nový systém. Protože je ale možné elektronické podání, je 16. březen bez výjimky dnem počátku platnosti nového systému.

a je důležitý pro posuzování namítatelnosti patentové přihlášky zahraničních přihlašovatelů vůči patentovatelnosti předmětné přihlášky v řízení.

Podle starého zákona je „effective filing date“ zahraniční přihlášky, jejíž priorita se nárokuje, **den jejího zveřejnění, nebo v případě mezinárodní přihlášky, designující USA, den podání mezinárodní přihlášky**. Starý zákon umožňoval za určitých podmínek získat US patent i v případech, kdy stejný vynález byl předmětem starší zahraniční patentové přihlášky jiné strany, ale k jejímu zveřejnění došlo až po podání patentové přihlášky US přihlašovatele. Podle **nového zákona** představují zahraniční patentové přihlášky stav techniky („prior art“) **již dnem jejich podání**.⁴

Požadavky novosti – 35 USC § 102

Tři podmínky patentovatelnosti, jak podle starého, tak i podle nového zákona, zahrnují novost, nezřejmost a užitečnost. Nový zákon výrazně mění požadavky novosti, obsažené v § 102. Tato část vstoupí v platnost rovněž **16. 3. 2013**.

Podle nového zákona je na závalu novosti:

- patent, tištěná publikace, veřejné užívání, prodej a jiné zveřejnění vynálezu před pravomocným dnem podání patentové přihlášky
- vydaný patent nebo zveřejněná patentová přihlášky jiného vynálezce, která byla podána před pravomocným dnem podání patentové přihlášky předmětného vynálezu.

Na závalu novosti není zveřejnění vynálezu, ke kterému došlo během 1 roku před pravomocným datem podání přihlášky, ovšem za předpokladu, že:

- vynález zveřejnil vynálezce nebo jiná strana, která ho získala přímo nebo nepřímo od vynálezce
- vynález byl zveřejněn jinou stranou, ale až poté, kdy v jednoroční lhůtě došlo k zveřejnění vynálezce nebo jinou stranou, která podstatu vynálezu získala přímo nebo nepřímo od vynálezce,
- zveřejněná podstata nárokovaného vynálezu byla k pravomocnému datu podání veřejným majetkem.

I když existují výjimky nebo „grace period“ pro zveřejnění podstaty vynálezu, není ze znění zákona zcela jasné, zda uvedené výjimky zahrnují veřejné užívání nebo prodej, nebo zda tyto aktivity, i když provedené vynálezce, budou na závalu novosti.⁵

⁴ Pozn.: effective filing date“ je důležitý pro posuzování předuveřejnění, a liší se proto ode dne, kdy vzniká nárok na prioritu, což je den podání prioritní přihlášky.

⁵ Toto je jen jeden z příkladů legislativních nedostatků, na který upozorňují odpůrci nového zákona. Podle jejich názoru vytvářejí rozpor mezi jednotlivými částmi zákona a vyžadají si proto dodatečné vyjasnění následným soudním rozhodnutím, leda by Kongres vydal vyjasňující úpravu.

Nezřejmost – 35 USC, § 103

Podmínkou patentovatelnosti podle 35 USC § 103 je požadavek, aby vynález nebyl zřejmý. Totéž vyžaduje i § 103 nového zákona, který ale dále specifikuje, že změny mezi nárokovaným vynálezem a stavem techniky musí být takové, aby vynález jako takový nebyl zřejmý osobě, která má v příslušném oboru průměrné znalosti.

Změna podle nového zákona spočívá v datu, ke kterému se zřejmost zkoumá. Podle nového zákona je tímto datem **den podání patentové přihlášky**, podle starého zákona je to **den vzniku vynálezu**.

Požadavek na nejlepší způsob provedení - 35 USC, § 112

Požadavek na nejlepší způsob provedení vynálezu obsahuje jak starý, tak i nový zákon. Podle starého zákona však absence nejlepšího způsobu provedení byla často používána v soudních sporech pro napadnutí platnosti patentových nároků. Podle nového zákona tato námitka již není možná. Důležité však je, že platnost této části zákona vstoupila v platnost okamžitě, tj. **16. září 2011**, a to u všech případů, kdy bylo tohoto dne nebo později zahájeno řízení o patentové přihlášce.

Společný vynález – 35 USC, § 116

Jak starý, tak i nový zákon stanoví v 35 USC § 116, že patentová přihláška může být podána společnými vynálezci, i když

- fyzicky nepracovali společně nebo ve stejnou dobu,
- nepřispěli stejnou měrou k vynálezu,
- nepodíleli se stejnou měrou na každém nároku.

I když nový zákon v základním § 100(f) definuje společné vynálezce ve společném vynálezu jako „osoby, které kolektivně vynalezly“ předmětný vynález, neupřesňuje, co se míní výrazem „kolektivně“.

Podle nového zákona tedy není jasné, do jaké míry je nutné vzájemné ovlivňování nebo spolupráce mezi vynálezci, aby bylo možné nárokování společného vynálezu.

Připomínky k patentovatelnosti – 35 USC, § 122

Změna tohoto paragrafu znamená, že kterákoliv třetí strana má právo předložit námitky ve formě patentů, zveřejněných patentových přihlášek nebo jiných tištěných publikací, které mohou být na závadu patentovatelnosti US patentové přihlášky v řízení, ovšem za podmínky, že tyto námitky byly předloženy:

- do 6 měsíců od zveřejnění patentové přihlášky,
- do 6 měsíců od zamítnutí nároků; platí lhůta, která je delší,

- před vydáním povolovacího výměru (Notice of Allowance) v případech, kdy tento výměr byl vydán před lhůtou, uvedenou v předchozích dvou bodech.

Předložené námitky třetích stran musí obsahovat přesné zdůvodnění oprávněnosti citací a musí být zaplacen příslušný poplatek. Tato opatření vstupují v platnost pro všechny patentové přihlášky, podané **16. září 2012 nebo později**.

Některá řízení po udělení patentu (Reexamination)

Mezi tato řízení spadají především řízení reexamination, a to jak *ex parte*, tak i *inter partes*. U dosavadního reexamination řízení **ex parte** (35 USC, § 145) jedinou změnou, která však vstoupila v platnost okamžitě, tj. **16. září 2011**, je skutečnost, že proti rozhodnutí USPTO již není možné odvolání soudní cestou k okresnímu soudu (District Court) jako první soudní instanci. Jediná cesta odvolání proti rozhodnutí Patent Trial and Appeal Board je odvolání k Unites States Court of Appeals for the Federal Circuit, který dříve byl instancí druhou.

Změny jsou u řízení **inter partes**. *Inter partes* řízení nyní vyžaduje vyšší úroveň zdůvodnění a týká se žádostí, podaných po **16. září 2011**, tj. vstoupilo v platnost okamžitě. Žádost se musí opírat o odůvodnitelnou pravděpodobnost, že namítatel uspěje ve své žádosti alespoň proti jednomu nároku. Podle starého zákona totiž stačilo uvést pouze „nový otazník patentovatelnosti“.

Obě řízení probíhají u USPTO, a to u Patent Trial and Appeal Board (PTAB), který nahrazuje dřívější Board of Patent Appeals and Interferences. Odvolání proti jeho rozhodnutí je opět možné již jen k US Court of Appeals for Federal Circuit, tedy obdobně jako u *ex parte* již ne k okresnímu soudu. Řízení je navíc omezeno pouze na skutečnosti „podle části 102 nebo 103, a to pouze na stav techniky („prior art“), sestávající z patentů nebo tištěných publikací podle AIA, část 311“.

Žádosti o řízení *inter partes* musí být podány do 9 měsíců ode dne, kdy bylo napadeno udělení patentu (nebo re-issue patentu) nebo kdy bylo ukončeno odporové řízení – platí pozdější datum. Majitel patentu může podat předběžnou odpověď, vyvracející námitky žadatele.

Řízení *inter partes* není možné v případech, kdy žadatel již podal soudní žalobu, napadající patent. Pokud tuto žalobu podá později než žádost o řízení *inter partes*, pak řízení *inter partes* je pozastaveno. Může být rovněž pozastaveno na žádost majitele patentu nebo v případech, kdy majitel patentu podá námitky na porušování nebo požádá o zamítnutí žaloby. Zdá se, že úpravy obou řízení ještě nejsou konečné, protože USPTO bylo uloženo, aby do 16. 9. 2012 vydal konečné směrnice.

Odporová (rozkladová) řízení po udělení patentu (Post-grant review)

V předchozí části zmíněná reexamination řízení doplňuje Kapitola 6 AIA o novou možnost, a to o **post grant review**, které do velké míry odpovídá odporovému řízení, ať již se ve světě nazývá odpor, stížnost, rozklad apod. V tomto řízení může kdokoliv požádat PTAB o zrušení jednoho nebo více nároků na základě 35 USC, § 102 (novost), § 103 (nezřejmost) nebo § 112 (jiné důvody než požadavek na příklad nejlepšího provedení), nebo na základě důvodů, které se vztahují k „novým nebo nevyjasněným právním otázkám, které mohou být důležité pro jiné patenty nebo patentové přihlášky“. Žádost musí být podána do 9 měsíců od udělení

patentu nebo reissue patentu. Majitel patentu může podat k této žádosti své vyjádření s uvedením důvodů, proč toto řízení nemá být zahájeno.

Základním předpokladem pro zahájení tohoto řízení je předpoklad, že na základě skutečností, uvedených v žádosti, je možné prokázat „nejvyšší pravděpodobnost, že nejméně jeden z napadených nároků je nepatentovatelný“.

Řízení probíhá u Patent Trial and Appeal Board a mělo by být ukončeno do 1 roku od jeho zahájení, pokud předseda USPTO je „z dobrých důvodů“ o 6 měsíců neprodlouží. Majitel patentu ve svém podání může zrušit kterýkoliv nárok a navrhnout přiměřený počet náhradních nároků. Řízení může být ukončeno vzájemnou dohodou mezi žadatelem a majitelem patentu. PTAB ve svém rozhodnutí potvrdí, které nároky byly shledány jako nepatentovatelné, které nároky patentovatelné jsou, a zahrne do patentu nové nebo upravené nároky, které byly shledány jako patentovatelné. Odvolání proti rozhodnutí PTAB je možné jen k US Court of Appeals for Federal Circuit.

Toto řízení (tj. post-grant review)⁶ je možné uplatnit teprve u patentů s prioritou od **16. 3. 2013** a není možné v případech, kdy žadatel podal k federálnímu soudu žalobu, napadající udělený patent. Pokud je taková žaloba podána až po podání žádosti o „review“, pak je řízení (review) pozastaveno. Majitel patentu však může požádat, aby řízení zastaveno nebylo, nebo může podat žalobu proti nároku, u kterého by mohla být uplatněna námitka porušování.

Oddálení účinnosti některých změn na rok 2012 nebo až 2013 je pochopitelné. Přináší příliš velké změny a navíc u některých paragrafů bude muset USPTO v příslušných částech prováděcích předpisů provést změnu či vyjasnění.

V souvislosti s řízeními, která mohou probíhat po udělení patentu, stojí ještě za zmínku, že „jestliže předseda USPTO zjistí, že došlo v souvislosti s patentem, u kterého probíhá dodatečný průzkum, k podvodu, předá celou záležitost nejvyššímu státnímu zástupci k dalšímu řízení“.

Právo předchozího uživatele

AIA v Kapitole 5 posiluje práva předchozího uživatele podle 35 USC, § 273, a to s okamžitou platností, tj. od **16. 9. 2011**. Úprava se týká práva předchozího uživatele, u kterého by jinak mohlo být uplatněno porušování z důvodů komerčního využití patentovaného vynálezu v USA, pokud k němu došlo v dobré víře. Právo předchozího uživatele však musí být jasně a přesvědčivě doloženo obchodními aktivitami, ke kterým došlo více než rok před nejzazším účinným datem podání patentu nebo před „prvním zveřejněním“, které by jinak bylo na závadu novosti podle 35 USC, § 102(b), tj. stav techniky (námitka „prior art“).

Tolik k rekapitulaci nejdůležitějších změn. Je však třeba ještě velice stručně zmínit hlavní argumenty, obhajující nebo odmítající hlavní změny.

Změna „first to invent“ (FTI) na „first to file“ (FTF)

Obhájci: změna zjednoduší řízení o přihlášce; US patentový zákon bude do určité míry zharmonizován se zákony jiných zemí, které pracují výhradně se systémem FTF; vyloučí se interferenční řízení, které je v důsledku honorářů právních zástupců neúměrně nákladné; průzkum novosti se bude zásadně odvíjet od data priority; zjednodušení řízení sníží náklady na US přihlášky.

Odpůrci: zákon zvýhodňuje velké firmy, které mají vybudovanou vnitřní síť patentových a rešeršních odborníků, což nemají malé firmy, které před podáním přihlášky spíše spoléhají na FTI; oslabí patentovou ochranu v USA; zrušení interferenčního řízení bude nahrazeno jiným, stejně nákladným řízením; FTF přinese nápor nových přihlášek, změny v posuzování novosti přinesou více práce průzkumovým referentům a zvýší se nedodělky USPTO; je zde i otázka, zda tyto změny nejsou protiústavní.

Odporové řízení (post-grant review).

Obhájci: možnost napadnutí patentu (či re-issue patentu) třetí stranou v prvním roce po jeho udělení zvýší kvalitu uděleného patentu; změny v po-udělovacích řízeních pomohou US vynálezci, protože patent, který „přežije“ období, v němž je možné podat odpor, bude silnější a jistější.

Odpůrci: dosavadní možnosti ve formě reexamination inter partes jsou dostatečné, zvláště, jsou-li doplněné soudním rozhodnutím; vyloučení první soudní instance (odvolání k okresnímu soudu) je téměř protiústavní; dojde ke komplikacím při posuzování event. porušování.

Závěr

Reforma patentového zákona USA znamená alespoň částečnou harmonizaci s řízením o evropské nebo mezinárodní přihlášce. Je nesporné, že přináší určité zjednodušení vlastního řízení o přihlášce, které jistě uvítají zahraniční přihlašovatelé, a to zejména ze strany malých nebo středních podniků. Pokud se velkých zahraničních přihlašovatelů týká lze jen konstatovat, že právě z jejich strany byl veden nátlak na přizpůsobení US předpisů mezinárodní praxi. Do jaké míry se nový zákon setká s příznivou odezvou u menších či středních firem domácích, tj. US přihlašovatelů, ukáže teprve čas.

Postoj velkých přihlašovatelů byl pravděpodobně půl napůl – soudě dle reakcí v odborném tisku. Schvalovací proces nového zákona trval přes dva roky a lze jej přirovnat ke skutečné bitvě. Z argumentu odpůrců dost jasně vyplývá, že se opírají ve velké míře o iniciativu advokátů, protože např. zrušení interferenčního řízení znamená, že odpadne jeden druh řízení, který byl pro právní zástupce velmi výnosný. Podobně je tomu i v případě vyloučení jedné soudní instance. Argumenty odpůrců ještě uvádějí, že hlavní zastánci změn jsou bývalí

⁶ Zákon se záměrně vyhýbá výrazu „opposition“, tj. odpor, nicméně komentáře k zákonu již toto řízení běžně označují jako „opposition“.

významní činitelé firem IBM a Microsoft (předseda USPTO David Kappos byl představitel IBM, hlavní poradce ministra obchodu Marc Berejka pak představitelem Microsoftu), čímž chtějí naznačit, že změny jde ve prospěch zmíněných dvou firem. Dále tvrdí, že poškozují práva drobných vynálezců, aniž by ovšem uvedli na konkrétním případě, v čem toto poškození spočívá. Argumenty obhájců jsou především postaveny na snaze o zjednodušení řízení, a do jisté míry jsou vedeny i snahou (třebaže skrytou) o částečnou harmonizaci s EPC. Je třeba podotknout, že obě strany argumentují finančními úsporami či naopak zvýšením nákladů, ale lze jen konstatovat, že ani jedna strana nepředložila seriózní rozbor zmíněného finančního dopadu změn, ať již pozitivní, nebo negativní.

Je nesporné, že bitva bude skrytě pokračovat i nadále a je možné, že se dočkáme i soudního napadnutí některých částí zákona, jako tomu např. bylo při omezení počtu pokračovacích přihlášek.

Použité publikace:

America Invent Act

www.uspto.gov

Resumé

Článek stručně shrnuje hlavní změny, které přináší nový zákon (America Invent Act) a jež zásadně mění některé části platného patentového zákona (Title 35 United States Code).

Hlavní pozornost je věnována změně nejdůležitější, a to změně systému „first to invent“ na „first to file“. V celé více než dvousetleté historii existence patentové ochrany v USA byl tento systém symbolem US patentového zákonodárství. Důležitým ukazatelem nejen významu, ale i dopadu této změny na řízení o US patentové přihlášce je skutečnost, že nabyde právní moci teprve 16. března 2013.

Další změny, se kterými se odborná veřejnost musí vypořádat, se týkají pravomocného data podání patentové přihlášky, posuzování novosti vůči stavu techniky a některých změn v řízení po udělení patentu. V této souvislosti je nejdůležitější změnou možnost podání žádosti o „post-grant review“, která může být přirovnána k odporovému řízení nebo řízení o zrušení patentu, které jsou běžné jak v evropských, tak i mimoevropských zemích. Zvláštní pozornost je třeba věnovat datu, kdy jednotlivé změny vstupují v platnost (16. září 2011, 16. března 2012 a 16. března 2013).

Resume

Article concerns main changes of Title 35 U. S. Code, which are included in the new America Invent Act.

The most important change is the change from the First to Invent system to the First to File system. First to Invent system was a symbol of U. S. patent law for more than 200 years. How important is this change is pointed out by the fact that it enters into force on March 16, 2013 only.

Further changes, important from the viewpoint of expert public, concern effective filing date,

novelty examination with regard to prior art and some changes in post grant examination. In this connection the most important change is a request for a post-grant review, which can be compared with opposition and cancellation proceeding usual in European and other countries. Special attention is to be given to dates, when individual changes enter into force (16th September 2011, 16th March 2012 and 16th March 2013).

JUDr. Radka MacGregor Pelikánová, Ph.D., LL.M., MBA1

Právní a ekonomické aspekty domény nejvyšší úrovně .eu

V posledním vydání časopisu Acta MUP byl publikován velmi zajímavý a aktuální článek o Lisabonské strategii EU z roku 2000,² která byla upravena usnesením Parlamentu v roce 2008³ na základě sdělení Evropské Komise („Komise“) z roku 2007 („Lisabonská strategie“),⁴ a jejím vztahu k ochraně průmyslového vlastnictví.⁵ Autorka v souladu s převažujícím názorovým proudem⁶ kriticky zhodnotila plnění, resp. nesplnění, stanoveného cíle desetiletky vytvořit z EU nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější ekonomiku světa a dále správně poukázala na problematiku nedostatečného zájmu a úsilí hlavních činitelů v tomto ohledu, členských států EU. Komise jako strážce zakladatelských smluv, orgán se všeobecnou výkonnou pravomocí a s delegovanou pravomocí pro určité oblasti,⁷ reaguje na vzniklou, a ne příliš uspokojivou, situaci zpracováním nové strategie 2020, přehodnocuje svůj přístup, použité metody atd. Role to není jednoduchá a Komise, resp. Komise a Rada, musí postupovat relativně samostatně, tj. odlišně od jinak v současnosti převažujícího trendu, který zdůrazňuje přesné vymezování úkolů a postupů Komise podle daných politik a podporuje ponechání primární odpovědnosti na členských státech (jako např. ohledně vzdělávání).⁸ V tomto ohledu se přímo nabízí využít zkušeností z oblastí podobných, kterou představují např. právní úprava elektronické komunikace a její (de)regulace a z toho vyplývající ponaučení o nevhodnosti formalistického rozlišování úpravy obsahu od úpravy sítí a komunikace jako takové⁹

či např. relativně úspěšný EU projekt zavedení a již střednědobého fungování domény nejvyšší úrovně .eu.¹⁰

Určité iniciativy a jejich realizace je vhodné plně delegovat, pro jiné je svěřeni někomu jinému zcela vyloučeno, většinou je nejvhodnější citlivě zvážit okolnosti a možnosti a vytvořit kompromisní model. Ostatně samotná Lisabonská strategie názorně ukazuje jednak důvody a dopady proměny role Komise po roce 2005 z původně administrativní do politické, a dále prokazuje nebezpečí nejasného procesního a delegačního vymezení.¹¹ Ohledně právního režimu domény nejvyšší úrovně .eu a jejího praktického využití lze vcelku přesvědčivě argumentovat, či přímo doložit, že došlo k nalezení vyváženého a jasného rozdělení pravomocí, odpovědností a úloh, a že nastavený kompromis úspěšně reaguje na vnitřní a vnější podněty, a to jak koncepční, tak i čistě praktické se značným občanskoprávním a obchodněprávním dopadem. S jistou nadsázkou se nabízí konstatovat, že na rozdíl od Lisabonské strategie je projekt domény nejvyšší úrovně .eu ukázkou skutečně „udržitelného rozvoje“ zastřešeného ryze praktickým a pragmatickým přístupem. Chyby neúspěšných projektů je třeba poznat, aby se zamezilo v jejich opakování, správné metody a řešení úspěšných projektů je třeba poznat, aby se využily k převzetí či alespoň coby inspirace. Tudíž je více než žádoucí zrekapitulovat právní rámec, historii i samotné fungování domény nejvyšší úrovně .eu a kriticky vyhodnotit dopad pro podnikatelskou praxi, a to jak z vnitřního pohledu prezentovaného Komisí a rejstříkem, tak i z vnějšího pohledu konečných uživatelů i třetích osob. Jinými slovy je třeba odpoutat se od povrchních a budoucnosti málo přínosných stanovisek, že prostě členské státy nepodpořily komplikovanou a byrokratickou Lisabonskou strategii a že naopak projekt domény nejvyšší úrovně .eu byl s nadšením přijat všemi coby moderní, praktický, jednoduchý a transparentní, a tudíž byl od počátku předurčen k úspěchu.

Praxe, zejména podnikatelská, se zajímá o konkrétní výstupy s ekonomickým dopadem a požaduje praktická a pokud možno již pro obdobné situace osvědčená řešení. Přístupme tedy k rozboru režimu a aspektů domény nejvyšší úrovně .eu. Logicky naše zamýšlení začne rekapitulací základních prvků a rysů právního a funkčního rámce (1.) a stručným přehledem zásadních milníků pro vývoj, režim a aspekty domény nejvyšší úrovně .eu (2.). Následovat bude nastínění vnitřního hodnocení, zejména Komisí (3.), a vnějšího hodnocení (4.). Získané poznatky budou zanalyzovány a doporučení budou předložena v závěru, kterým tento článek kulminuje, avšak nekončí. Jeho nedílnou součástí je shrnutí v češtině a angličtině, což by mělo usnadnit předkládání názorů k tomuto článku i celé problematice, a tím napomáhat v posunu od lokálních, povrchních a roztržštěných stanovisek k postupnému vytváření jasných názorových a koncepčních proudů.

- 1 JUDr. Radka MacGregor Pelikánová, Ph.D., LL.M., MBA, je akademickou pracovnící Metropolitní univerzity Praha a odbornou asistentkou Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity.
- 2 Evropská rada projednala na zvláštním zasedání v Lisabonu, které se konalo ve dnech 23-24. 3. 2000, nový strategický cíl pro EU za účelem posílení zaměstnanosti, ekonomických reforem a sociální soudržnosti coby součásti ekonomiky založené na znalostech.
- 3 Usnesení Evropského parlamentu 2009/C 184 E/06 ze 20. 2. 2008 o Lisabonské strategii.
- 4 Sdělení Komise KOM(2007)0581 ze 3. 10. 2007 o evropském zájmu uspět ve věku globalizace a Sdělení Komise KOM(2007)0798z 11. 12. 2008 o uskutečňování lisabonské strategie pro růst zaměstnanosti prostřednictvím politiky soudržnosti 2007-2013.
- 5 PIPKOVÁ, H.: Lisabonská strategie Evropské unie versus ochrana průmyslového vlastnictví. *Acta MUP*. 2011, ročník 2, č. 1, ISSN 1804-6932, s. 4-17.
- 6 např. GWIAZDA, A.: The Europeanization of flexicurity: the Lisbon's Strategy's impact on employment policies in Italy and Poland. *Journal of European Public Policy*. 2011, Volume 18, Number 4, ISSN 1350-1763, p. 546-565. nebo PÉPIN, L.: Education in the Lisbon Strategy: assessment and prospects. *European Journal of Education*. 2011, Volume 46, Number 1, ISSN 1465-3435, p. 25-35.
- 7 HORSPOOL, M., HUMPHREYS, M.: *European Union Law*. 6th edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2010, ISBN 978-0-19-957534-3, p. 58-59.
- 8 HORSPOOL, M., HUMPHREYS, M.: *European Union Law*. 6th edition. Oxford, UK: Oxford University Press, 2010, ISBN 978-0-19-957534-3, p. 60.
- 9 HANCHER, L., Larouche, P. The coming of age of EU regulation of network industries and services of general economic interest. In CRAIG, P., de BÜRCA, G. (Ed.) *The evolution of EU Law*. 2nd edition. Oxford, UK: Oxford University Press. 2011, ISBN 978-0-19-959296-8, p. 746-752.

10 Pozn.: Tento článek používá terminologii („doména nejvyšší úrovně“ či „vrcholná doména“) obsaženou v příslušných evropských (Nařízení 733/2002, Nařízení 874/2004 atd.) a českých předpisech (Nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury – Příloha VI. Fd: „...zabezpečení provozu domény nejvyšší úrovně, CZ“) stejně jako v publikaci PELIKÁNOVÁ, R., ČERMÁK, K. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha, ČR: Linde Praha, a. s., 2000, ISBN 80-7201-245-2 a která dle názoru autorky plně odráží anglický výraz „top level domain.“ Naopak není používán výraz „doména nejvyššího řádu“, o jehož zavedení se usiluje v DISMAN, M.: *Právní úprava domény „EU“*. Praha, ČR: Linde Praha, a. s., 2011, ISBN 978-80-7201-852-9.

11 BORRAS, S.: The Politics of the Lisbon Strategy: the changing role of the Commission. *West European Politics*. 2009, Volume 32, Number 1, ISSN 0140-2382, p. 97-118.

1. Právní a funkční rámec domény nejvyšší úrovně .eu

Výše předběžně nastíněná Lisabonská strategie konstatovala změny vyplývající z globalizace a ekonomiky založené na znalostech, zdůraznila jejich význam pro každodenní život subjektů v EU a dovedla nutnost radikální transformace evropské ekonomiky, a to s ohledem mj. na úroveň nezaměstnanosti a e-potenciálu či vytvoření podmínek pro rozvoj internetu a e-obchodu. Občané i podnikatelské subjekty („podniky“) musí mít řádný přístup k světové infrastruktuře a nebyt odloučení od informačních toků.

Autorka Lisabonské strategie, Evropská rada, výslovně v rámci 11. bodu Lisabonské strategie vyzvala Evropský Parlament, Společenství i členské státy jednak k urychlené aktualizaci právní úpravy s ohledem na mnohé aspekty e-společnosti, počínaje e-obchodem přes problematiku duševního vlastnictví, kontroly, vymáhání až po využití ADR (alternativního, tj. mimosoudního řešení sporů), a dále k zavedení nenákladného a rychlého přístupu k internetu v rámci členských zemí EU.¹² Ve 14. bodu se explicitně zdůrazňuje, že snaha o příznivé podnikatelské prostředí má být koncipována zejména s ohledem na občany a malé a střední podniky.¹³

Následně přijaté nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 733/2002 o zavádění domény nejvyšší úrovně .eu ze dne 22. 4. 2002 („Nařízení 733/2002“) nenechává nikoho na pochybách, že vytvoření domény nejvyšší úrovně .eu („TLD .eu“) se stalo skutečně důležitým prostředkem pro podporu elektronického obchodu dle iniciativy eEurope schválené v rámci Lisabonské strategie,¹⁴ a to v souladu s usnesením Rady 2000/C 293/02 o uspořádání a správě internetu ze dne 3. 10. 2000 („Usnesení 2000/C 293/02“).¹⁵ S přihlédnutím k definici domé-

ny¹⁶ a doménového jména¹⁷ a jejich mnoha funkcím, včetně identifikační úlohy ve vztahu k internetovým stránkám i samotným počítačům,¹⁸ Nařízením 733/2002 vyzdvihuje důrazně a přesně veřejnoprávní i soukromoprávní aspekty a dopady, tj. že TLD .eu by měla podpořit prezentaci EU a funkčnost evropského trhu, posílit evropskou identifikaci podniků, organizací a občanů z EU či prostě umožnit evropským subjektům získat novou e-mailovou adresu,¹⁹ resp. domovskou stránku odpovídajícím identifikovanou a vyhledávatelnou.²⁰ Toto je plně v souladu čl. 171 odst. 1 Smlouvy o fungování EU²¹ a s požadavkem post-lisabonské EU (mysleno ve vztahu k Lisabonské reformní smlouvě z roku 2008 a nikoliv ve vztahu k Lisabonské strategii 2000–2010), aby Evropský parlament a Rada přijímaly prostředky, nacházely a podporovaly projekty ve společném zájmu s ohledem na Trans-evropské síť. Tudiž mají být přijata opatření potřebná pro slučitelnost a spolupráci těchto sítí, jako např. zajištění TLD .eu. Ustanovení čl. 171 Smlouvy o fungování EU tak ve spojení se čl. 172 Smlouvy o fungování EU vytváří zvláštní právní základ pro taková opatření, byť by se i týkala cílů jednotného trhu.²²

Výběr modelu pro quasi-národní TLD.eu²³ byl předmětem diskuse, která vyústila v rozhodnutí o dělbě pravomocí, odpovědnosti a funkcí, přičemž institucím EU byla přiřazena role obecně politická a dozorčí. Nařízením 733/2002 v tomto ohledu nastiňuje základní kompetenční i organizační rysy tohoto nového rámce a to včetně stanovení podmínek pro zavedení a fungování

12 „11. The European Council calls in particular on: the Council along with the European Parliament, where appropriate, to adopt as rapidly as possible during 2000 pending legislation on the legal framework for electronic commerce, on copyright and related rights, on e-money, on the distance selling of financial services, on jurisdiction and the enforcement of judgements, and the dual-use export control regime; the Commission and the Council to consider how to promote consumer confidence in electronic commerce, in particular through alternative dispute resolution systems; ... the Member States, together with the Commission, to work towards introducing greater competition in local access networks before the end of 2000 and unbundling the local loop in order to help bring about a substantial reduction in the costs of using the Internet;...the Community and the Member States, with the support of the EIB, to make available in all European countries low cost, high-speed interconnected networks for Internet access and foster the development of state-of-the-art information technology and other telecom networks as well as the content for those networks. Specific targets should be defined in the eEurope Action Plan.

13 „Creating a friendly environment for starting up and developing innovative businesses, especially SMEs - 14. The competitiveness and dynamism of businesses are directly dependent on a regulatory climate conducive to investment, innovation, and entrepreneurship. Further efforts are required to lower the costs of doing business and remove unnecessary red tape, both of which are particularly burdensome for SMEs. The European institutions, national governments and regional and local authorities must continue to pay particular attention to the impact and compliance costs of proposed regulations, and should pursue their dialogue with business and citizens with this aim in mind. ...“

14 „(1) Vytvoření domény nejvyšší úrovně .eu (.eu Top Level Domain či .eu TLD, dále jen“TLD .eu“) je jedním z cílů, které mají podpořit elektronický obchod v rámci iniciativy eEurope schválené Evropskou radou na zasedání v Lisabonu ve dnech 23. a 24. března 2000. (2) Ve sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu o uspořádání a správě internetu se odkazuje na vytvoření TLD .eu a usnesení Rady ze dne 3. října 2000 o uspořádání a správě internetu (4) byla Komise pověřena, aby se zasadila o koordinaci politik týkajících se správy internetu.“

15 „6. RESOLVES TO INSTRUCT THE COMMISSION: ... to set up a European network bringing together the scientific, technical and legal skills that currently exist in the Member States with regard to domain name, address and Internet protocol management.“

16 TRAPL, V. Právní problematika národní domény .cz. In *Sborník příspěvků z konference pořádané na Vysoké škole veřejné správy a mezinárodních vztahů v Praze ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví Praha v pátek dne 22. 6. 2007*, s. 7 – „Doména ... znamená skupina vzájemně propojených počítačů. Domén je tak název dané počítačové sítě ...“ a HOSTAŠ, P. Praxe při registraci národních domén .cz a řešení sporů. In *Sborník příspěvků z konference pořádané na Vysoké škole veřejné správy a mezinárodních vztahů v Praze ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví Praha v pátek dne 22. 6. 2007*, s. 34 – „Doména je považována za určitý uzavřený virtuální prostor v síti Internet.“

17 TRAPL, V. Právní problematika národní domény .cz. In *Sborník příspěvků z konference pořádané na Vysoké škole veřejné správy a mezinárodních vztahů v Praze ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví Praha v pátek dne 22. 6. 2007*, s. 7 – „Doménové jméno je název serveru v síti Internet (ale i v síti Intranet), představující tzv. internetovou adresu. Každý majitel doménového jména je nositelem internetové adresy. Doménové jméno sestává v protikladu k numerické internetové adrese z příznačného, často jednoduchého slova ...“ a ČERMÁK, K. Spory týkající se doménových jmen v soudní praxi. In *Sborník příspěvků z konference pořádané na Vysoké škole veřejné správy a mezinárodních vztahů v Praze ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví Praha v pátek dne 22. 6. 2007*, s. 63 – „Doménová jména lze definovat jako adresy na internetu, které běžným uživatelům internetu umožňují nalézt určitou webovou stránku.“

18 PELIKÁNOVÁ, R., ČERMÁK, K. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha, ČR: Linde Praha, a. s., 2000, ISBN 80-7201-245-2, s. 13-19.

19 Každá TLD, nevyjímaje TLD .eu, je nedílnou součástí internetu a příslušných e-mailových adres ve slovní podobě (údaj za tečkou). Přirozeně slovní podoba, včetně příslušné TLD koncovky za tečkou se převádí do numerické podoby za účelem protokolové komunikace mezi počítači a sítěmi tvořícími internet.

20 PELIKÁNOVÁ, R., ČERMÁK, K. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha, ČR: Linde Praha, a. s., 2000, ISBN 80-7201-245-2, s. 17-18.

21 Čl. 171 odst. 1 Smlouvy o fungování EU (2008/C 115/01) ze dne 9. 5. 2008 - Článek 171 (bývalý článek 155 Smlouvy o ES) - 1. K dosažení cílů uvedených v článku 170 Unie: - vymezí soubor hlavních směrů zahrnující cíle, priority a hlavní rysy opatření předpokládaných v oblasti transevropských sítí; tyto hlavní směry určí projekty společného zájmu, - provede akce, které se případně ukáží nezbytné pro zajištění interoperability sítí, zejména v oblasti harmonizace technických norem, - může podporovat projekty společného zájmu, které jsou podporovány členskými státy a jsou uvedeny v rámci hlavních směrů podle první odrážky, zejména formou výzkumu jejich proveditelnosti, úvěrových záruk nebo subvencí úrokových sazeb. Unie může také přispět k financování specifických projektů v členských státech v oblasti dopravní infrastruktury prostřednictvím Fondu soudržnosti zřízeného podle článku 177. Unie zohlední ve svých opatřeních potenciální ekonomickou životnost projektů

22 LENAERTS, K., van NUFFEL, P. *European Union Law*. 3rd edition. London, UK: Sweet & Maxwell, 2011, ISBN 978-1-84703-743-5, p. 419.

23 Volba mezi národní doménou nejvyšší úrovně (ccTLD) a všeobecně použitelnou doménou nejvyšší úrovně (genericTLD) vyzněla v případě TLD .eu ve prospěch ccLTD.

TLD .eu a příslušného rejstříku²⁴ a řešení konfliktů.²⁵ S ohledem na rozsah, účinky a dopad nedošlo k delegaci pravomocí, odpovědností a funkcí ohledně TLD .eu na členské státy EU.²⁶

Zahájení provozu a provoz jako takový TLD .eu byly legislativně podrobněji upraveny nařízením Komise (ES) č. 874/2004 ze dne 28. 4. 2004, kterým se stanoví obecná pravidla pro zavádění a funkce TLD .eu a zásady, jimiž se řídí registrace („Nařízení 874/2004“). Tři novelizace se týkaly zásadně jen příloh Nařízení 874/2004 a tudíž lze konstatovat, že základními prvky evropského právního rámce pro správu a fungování TLD .eu jsou až do dnešního dne Nařízením 733/2002 a Nařízením 874/2004. Na základě obou Nařízením a v souladu s nimi je úprava registrace doménových jmen spadajících pod TLD .eu dále rozvedena a upřesněna rejstříkem v Podmínkách registrace doménového jména .eu („Všeobecná podmínky“), přičemž v říjnu 2011 byla platná účinná jejich 4. verze,²⁷ a v Pravidlech registrace doménového jména .eu („Pravidla registrace“), přičemž v říjnu 2011 byla platná a účinná jejich 3. verze.²⁸

Zásada oddělení správy TLD.eu a registračních služeb,²⁹ zásada mimosoudního rozhodování sporů a zásada odlišení role a funkce Komise, rejstříku, elektronických podatelů a rozhodčích orgánů jsou zakotveny v Nařízením 874/2004. Komise je představitelem jakéhosi zřizovatele, má politickou úlohu a plní pouze v omezené míře konstitutivně legislační a dozorčí funkci. Rejstřík coby nezávislý a neziskový orgán realizuje své pověření ke správě, implementuje a dále rozvíjí stanovený legislativní rámec a poskytuje všeobecnou (zejména metodologickou) podporu a vedení. Registrační zprostředkovatelé označovaní coby elektronické podatelny, resp. registrační místa, jsou soukromé podnikatelské subjekty, které rejstřík akreditoval a kteří jsou smluvně ustanovenými vykonavateli realizujícími stanovenou (hlavně hmotněprávní) úpravu v praxi, tj. samotnou registraci doménových jmen. Validační agenti jsou poskytovateli validační činnosti, tj. jsou soukromoprávními subjekty pověřenými předběžným přezkumem podání a žádostí o registraci doménového jména. Mimosoudní rozhodování sporů³⁰ zajišťují orgány, resp. orgán, alternativního rozhodovacího

typu a postupující v souladu s příslušnými pravidly, kterými jsou .eu Alternative Dispute Resolution Rules („ADR rules“ či „Pravidla ADR“) a Supplemental ADR Rules of the Arbitration Court attached to the Economic Chamber of the Czech Republic and Agricultural Chamber of the Czech Republic („ADR supplemental rules“ či „Doplňující pravidla ADR“).³¹ Ani volba práva není ponechána na úplné libovůli stran.³²

Způsobilými se do tohoto modelu zapojit coby žadatelé jsou osoby, které předloží žádost splňující formální požadavky stanovené ve Všeobecných podmínkách a Pravidlech registrace a které jsou buď podnikateli se sídlem, ústředím nebo hlavní provozovnou na území EU, organizací usazenou na území EU nebo fyzickou osobou s bydlištěm na území EU. Tímto je dána souvztažnost mezi držitelem doménového jména .eu a samotnou EU.³³ Způsobilým žadatelem formálně správně zažádané označení, které kumulativně splňuje podmínky Nařízením 874/2004³⁴ a technické požadavky Všeobecných podmínek³⁵ a za které se zaplatí registrační poplatek, se stává na rok zaregistrovaným doménovým jménem. Platnost registrace může být opakovaně o rok prodloužena, přirozeně pod podmínkou zaplacení příslušného obnovovacího poplatku. Platnost registrace může být zrušena pro nezpůsobilost držitele, pro nesplnění stanovených podmínek či technických požadavků a na základě rozhodnutí vydaného buď v rámci soudního řízení nebo ADR řízení. Dále rejstřík může pozastavit platnost doménového jména z TLD .eu na návrh registračního místa a provést přeregistraci doménového jména v případě jeho přechodu či převodu.³⁶

- 24 Nařízením 733/2002: „(11) Cílem tohoto nařízení je stanovit podmínky pro zavádění TLD .eu, zřídit rejstřík a vymezit obecný politický rámec pro práci rejstříku. Toto nařízení se nevztahuje na ccTLD jednotlivých států. (12) Rejstříkem je subjekt pověřený vytvářením, přidělováním a správou TLD .eu, včetně udržování odpovídajících databází a s tím spojených veřejných informačních služeb, schválení pracovníků elektronické podatelny, registrace jmen domény, o které zažádali zplnomocnění pracovníci elektronické podatelny, provozování serverů adresářových služeb TLD a šíření residenčních souborů TLD. Veřejné informační služby spojené s TLD se označují jako dotazy „who is“...“
- 25 Nařízením 733/2002: „(16) Měla by být přijata obecná úprava nakládání se spekulativními a zneužívajícími registracemi jmen domény, která by zajistila držitelům přednostních práv uznaných nebo stanovených vnitrostátním právem a/nebo právem Společenství a veřejnoprávním subjektům výhodu ve formě určitého časového úseku („sunrise period“), během kterého by výlučně takovýmito držitelům přednostních...“
- 26 „23) Protože cíle navrhovaného opatření, totiž zavedení TLD .eu, není možné uspokojivě dosáhnout na úrovni členských států a z důvodu objektivních a účinků opatření jej lze tedy lépe dosáhnout na úrovni Společenství, může Společenství učinit kroky v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy...“
- 27 http://www.eurid.eu/files/trm_con_CS.pdf
- 28 http://www.eurid.eu/files/reg_pol_CS.pdf
- 29 Čl. 4 Nařízením 874/2004 - Schvalování elektronických podatelů: „Pouze rejstříkem schválené elektronické podatelny jsou oprávněny nabízet registrační služby pro jména na doméně nejvyšší úrovně .eu. Postup pro schvalování elektronických podatelů určuje rejstřík; tento postup je přiměřený, transparentní a nediskriminační a zajišťuje efektivní a korektní podmínky hospodářské soutěže. ...Každá elektronická podatelna je dohodou s rejstříkem zavázána dodržovat podmínky schválení, a zejména plnit obecná pravidla stanovená tímto nařízením.“
- 30 Čl. 23 Nařízením 874/2004 – Výběr poskytovatelů a členů komise pro mimosoudní řešení sporů: „1. Rejstřík může na základě objektivních, transparentních a nediskriminačních kritérií vybrat poskytovatele mimosoudního urovnání sporů, kteří musí být renomovanými subjekty s vhodnou kvalifikací. Seznam poskytovatelů mimosoudního řešení sporů se zveřejní na internetové stránce rejstříku. 2. Spor předložený k postupu mimosoudního řešení sporů přezkoumává rozhodčí soud ve složení jednoho nebo tří členů.“

31 http://eu.adr.eu/adr/adr_rules/index.php

32 Čl. 5 Nařízením 874/2004 - Ustanovení týkající se elektronických podatelů: „Aniž jsou dotčena pravidla stanovící soudní příslušník a rozhodné právo, nemohou dohody mezi elektronickou podatelnou a držitelem registrace jména domény jako rozhodné právo určit jiné právo než právo jednoho z členských států, ani určit jako příslušný orgán pro řešení sporů jiný orgán než orgán vybraný rejstříkem na základě článku 23 nebo rozhodčí soud nebo soud umístěný mimo Společenství.“

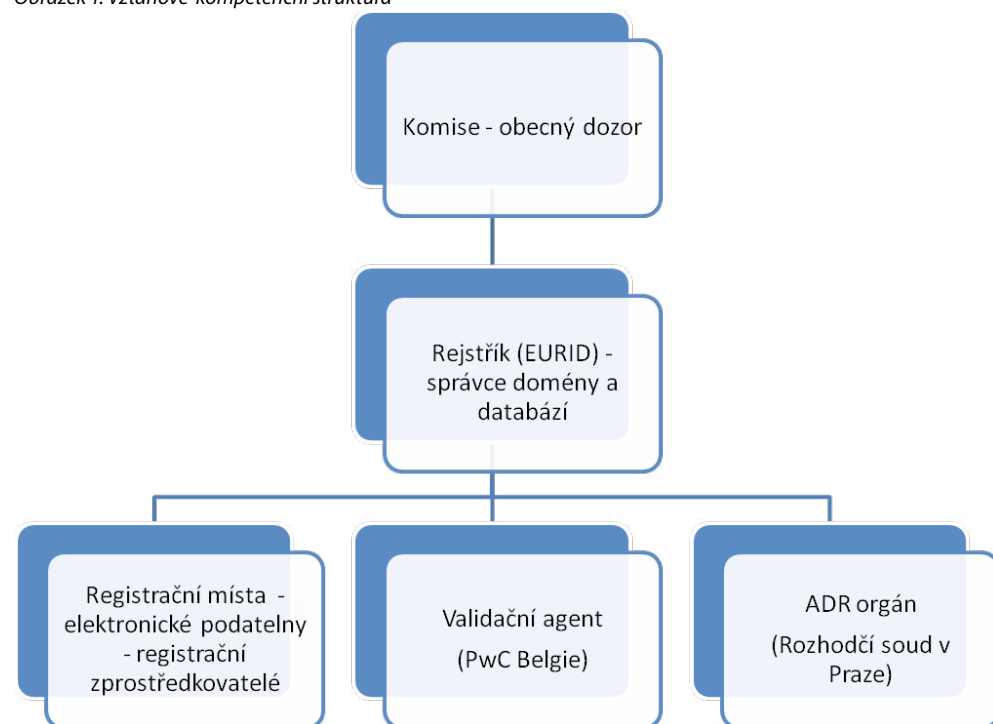
33 MORÁVKOVÁ, Z. Řešení sporů z doménových jmen .eu – Rigorózní práce RG 1531. Praha, ČR: PF UK, 2009, s. 18.

34 Čl. 11 Nařízením 874/2004 – Zvláštní znaky: „Pokud jde o registraci celých jmen složených z několika slov nebo textových prvků nebo slov oddělených mezerami, má se za to, že jméno domény vytvořené spojením částí celého jména pomocí pomlčky nebo spojením do jednoho slova je rovnocenné takovému celému jménu. Pokud jméno, pro které existují přednostní práva, obsahuje zvláštní znaky, mezery nebo interpunkci, musí se z příslušného jména domény odstranit, nahradit pomlčkami nebo, pokud je to možné, přepsat. Mezi zvláštní znaky a interpunkci uvedenou v druhém odstavci patří zejména: ~ @ # \$ % ^ & * () + = < > { } [] / : ; , . ? Aniž je dotčen čl. 6 odst. 3, pokud jméno s přednostním právem obsahuje písmena s doplňkovými prvky, které nemohou být reprodukovány kódem ASCII, jako je ä, é nebo ñ, dotyčná písmena se přepisují bez těchto prvků (např. a, e, ñ), nebo se nahradí obecně přijímaným přepisem (např. ae). Ve všem ostatním je jméno domény stejné jako textové prvky nebo slova jména s přednostním právem.“

35 Část 2. 2 Všeobecných podmínek – Princip zpracování ... technické požadavky ...: „2. Jako Doménová jména lze registrovat pouze následující jména: (i) jména, která jsou k dispozici; ... (ii) jména, která splňují následující technické a lexikální požadavky: a. jsou dlouhá nejméně 2 znaky před převodem na zápis ACE (bez přípony“.eu“), jsou nejvíce 63 znaků dlouhá po konverzi na zápis ACE (vyjma přípony“.eu“) a po převodu velkých písmen na malá; b. používají znaky vybrané ze seznamu podporovaných znaků z latinky, řeckého písma a cyrilice zveřejněného na webu Rejstříku; c. obsahují znaky pouze z jediného písma; d. nezačínají nebo nekončí spojovníkem („-“); e. neobsahují spojovník („-“) na třetím a čtvrtém místě současně, s výjimkou případů, kdy začínají znaky“xn“ nebo také obsahují spojovník na druhém místě; f. nesmí obsahovat výlučně alfa-2 kód země; g. nesmí obsahovat jiné znaky než z latinky od“A“ do“Z“ nebo od“a“ do“z“, číslice od“0“ do“9“ nebo spojovník („-“), pokud začínají znaky“xn-“. Výše uvedené podmínky musí být splněny současně.“

36 MORÁVKOVÁ, Z. Řešení sporů z doménových jmen .eu – Rigorózní práce RG 1531. Praha, ČR: PF UK, 2009, s. 22-23.

Obrázek 1: Vztahově-kompetenční struktura

Jak naznačeno výše, úprava přijatá samotnou EU je dále rozvíjena a upřesňována úpravou přijatou a aplikovanou k tomu oprávněnými soukromoprávními subjekty – rejstříkem EURid a Rozhodčím soudem v Praze. Tudiž „legislativní“ prvky rámce TLD .eu tvoří jednak obě Nařízení a všeobecně závazná rozhodnutí Komise, a dále Všeobecné podmínky a Pravidla registrace rejstříku EURid společně s Pravidly ADR a Doplňujícími pravidly ADR Rozhodčího soudu v Praze.

Uvedené „legislativní“ prvky rámce TLD .eu jsou založeny a vzájemně provázány rozhodnutími a smlouvami. Rejstřík podepisuje s Komisí smlouvu o správě TLD .eu na dobu určitou, přičemž Komisi je ponechána relativně pasivní dozorcí role a je jí výslovně zakázáno aktivně vstupovat či se nějak vměšovat do každodenní činnosti rejstříku. Je překvapivé, že se vyskytly a dosud vyskytují subjekty, které toto jasné, logické a spravedlivé nastavení zakotvené v Nařízení 733/2002 i ve znění smlouvy mezi Komisí a rejstříkem neberou či nechtějí vzít na vědomí a např. se pokoušejí zvrátit rozhodnutí rejstříku podáváním opravných prostředků či předkládáním podnětů a dotazů Komisi.³⁷

Oddělení kompetencí pokračuje i na další úrovni, tj. registrační místa (elektronické podatelny) podepisují s rejstříkem smlouvy o samotné registrační činnosti, čímž dochází k dalšímu posílení neutrality rejstříku vůči doménovým jménům, které spravuje.³⁸ Je vhodné zdůraznit, že označení „rejstřík“ je poněkud zavádějící, neboť rejstřík EURid nepůsobí jako registrátor, nýbrž jako orgán regulace organizačně-metodologicky podporující registrační místa v jejich každodenní registrační činnosti. Samotní zájemci a uživatelé tak nejsou v přímém kontaktu ani s Komisí ani s rejstříkem a své žádosti a návrhy předkládají registračnímu místu

37 T-107/06 Inet Hellas Ilektroniki Ipiresia Pioroforion EPE.

38 Bod 2. Provádění ze Sdělení Komise Evropskému parlamentu a radě KOM(2007) 385 z 6. 7. 2007 o zavádění, fungování a účinnosti domény nejvyšší úrovně TLD „.eu“.

principiálně dle jejich volby. Komerční a tržní prvek zde nachází jednoznačné uplatnění a subjekty, včetně podnikatelských subjektů, mají volbu postupu přes či ve spolupráci se kterým z registračních soukromoprávní subjektů vedoucích elektronickou podatelnu a za jakých, zejm. finančních, podmínek.

V souladu s Nařízením 874/2004³⁹ byla zajištěna možnost volby i ohledně řešení sporů a to správně nikoliv orgánem pověřeným správou a poskytujícím všeobecnou (zejména metodologickou) podporu a vedení, tj. nikoliv rejstříkem EURid. Nemo arbiter in sua causa.⁴⁰ Tudiž dva roky po zveřejnění výzvy na internetových stránkách EURid byl vybrán Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky se sídlem v Praze („Rozhodčí soud v Praze“). Jedná se o stálý rozhodčí soud, založený v roce 1949 a od roku 1994 rozhodující nejen mezinárodní spory, ale i veškeré majetkové spory.⁴¹ Obdržením ICANN certifikátu pro rozhodování sporů se Rozhodčí soud v Praze stal čtvrtou institucí na světě rozhodující mimosoudně spory o „světová“ doménová jména, tj. z jiných než národních vrcholných domén.⁴² Dalšími třemi bylo Arbitrážní a mediační centra při Světové organizaci duševního vlastnictví v Ženevě (WIPO), v současnosti rozhodující o doménových jménech z více než 63 vrcholných národních domén,⁴³ Národní arbitrážní fórum v americkém Minneapolis a Asijského centrum řešení doménových sporů v Peking, Hongkongu a Soulu. Následným pověřením Rozhodčího soudu v Praze zajišťovat ADR ohledně TLD .eu jednak vznikla alternativa k soudnímu řízení sporů ohledně TLD .eu a doménových jmen v jejím rámci, a dále tento dosud čistě arbitrážní soud získal další funkci. V roce 2008 tak měl troje řády a pravidla (pro vnitrostátní spory, pro rozhodčí spory a pro řízení on-line a o doméně .eu),⁴⁴ v současnosti se používá řádů a pravidel ještě více, tj. existuje zvláštní procesní úprava pro obchodní spory (mezinárodní obchodní spory, vnitrostátní obchodní spory, spotřebitelské spory a úhradové spory ve zdravotnictví) a pro doménové spory (doména .cz, doména .eu, generické vrcholné domény). V této souvislosti je vhodné si připomenout, že doménové ADR, včetně ADR ohledně TLD .eu, představuje alternativní rozhodovací řízení a tudíž není klasickým arbitrážním řízením na základě rozhodčí smlouvy či rozhodčí doložky, a to i když se uplatňuje u Rozhodčího soudu v Praze.⁴⁵ Zahájení a vedení ADR ve věci sporu o doménové jméno z TLD .eu tak nezpůsobuje samo o sobě a bez dalšího překážku litispendence pro soudní řízení, tj. proti rozhodnutí se sice v úzkém slova smyslu nedá odvolat, avšak každá ze stran může zahájit řádné soudní řízení ve vzájemné jurisdikci, tzv. Mutual Jurisdiction.⁴⁶ Dále výsledné rozhodnutí není arbitrážním exekučním titulem

39 Čl. 23 Nařízení 874/2004 – Výběr poskytovatelů a členů komise pro mimosoudní řešení sporů: „1. Rejstřík může na základě objektivních, transparentních a nediskriminačních kritérií vybrat poskytovatele mimosoudního urovnání sporů, kteří musí být renomovanými subjekty s vhodnou kvalifikací. Seznam poskytovatelů mimosoudního řešení sporů se zveřejní na internetové stránce rejstříku. 2. Spor předložený k postupu mimosoudního řešení sporů přezkoumává rozhodčí soud ve složení jednoho nebo tří členů. Členové rozhodčího soudu se vybírají v souladu s vnitřními postupy vybraných poskytovatelů mimosoudního řešení sporu. Musí mít vhodnou kvalifikaci a musí být vybráni na základě objektivních, transparentních a nediskriminačních kritérií. Každý poskytovatel udržuje veřejně dostupný seznam členů rozhodčího soudu a jejich kvalifikace...“

40 Nikdo nemá být rozhodčím ve vlastní věci.

41 RABAN, P., MORAVCOVÁ, M., STRNAD, M., TLOUŠŤOVÁ, P., ZAHRADNÍKOVÁ, R. .eu domain name, .eu doména. 1. vydání. Praha, ČR: C. H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-525-9, s. 43.

42 SIKYTOVÁ, G. Evropské domény – Diplomová práce č. 8. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2009, s. 53.

43 WIPO member states endorse reforms. Geneva, CH: WIPO Magazine, 6/2010, ISSN 1020-7074, p. 13.

44 RŮŽIČKA, K. Mezitimní a částečný rozhodčí náleží. Právní fórum. 4/2008, ISSN 1214-7966, s. 153 a násl.

45 MORÁVKOVÁ, Z. Řešení sporů z doménových jmen .eu – Rigorózní práce RG 1531. Praha, ČR: PF UK, 2009, s. 28.

46 RABAN, P., MORAVCOVÁ, M., STRNAD, M., TLOUŠŤOVÁ, P., ZAHRADNÍKOVÁ, R. .eu domain name, .eu doména. 1. vydání. Praha, ČR: C. H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-525-9, s. 53.

požívajícím mezinárodního uznání výkonu⁴⁷ ani nemá bez dalšího národní účinky vykonatelného soudního rozsudku. Na druhou stranu se mu dostává úpravy a uznání *lex specialis*, tj. Nařízeními, a předpisy vydanými na základě zmocnění v nich obsažených.⁴⁸ Pro účastníky je zřejmé v tomto ohledu nejpodstatnější, že Rozhodčí soud v Praze do tří pracovních dnů ode dne, kdy obdrží konečný ADR nález od senátu, sdělí úplné znění nálezu stranám, příslušnému registračnímu místu a dále že jej zveřejní na příslušné webové stránce ADR centra – www.adr.eu.⁴⁹ Rejstřík následně nález vykoná, tj. odpovídajícím způsobem upraví status a údaje o sporném doménovém jménu.

2. Zásadní milníky pro vývoj, režim a aspekty TLD .eu

Původně byl internetový systém domén a doménových jmen pod kontrolou vlády USA. V roce 1998 však bylo založeno neziskové soukromoprávní internetové sdružení pro přidělování jmen a čísel - Internet Corporation for Assigned Names and Numbers („ICANN“) coby doménový samoregulátor a koordinátor, což s ním vláda USA ujednala, resp. vyjádřila souhlas s výkonem těchto funkcí dříve přímo spravovaných USA, resp. organizacemi jednajícími jménem USA. Právní a organizační struktura ICANN se od počátku řídila kalifornským právem, avšak činnost ICANN byla vždy více globální než čistě americká, či dokonce jen kalifornská. Jedním z nejzásadnějších počínů ICANN bylo přijetí dvou fundamentálních dokumentů pro režim doménových jmen a řešení případných sporů – Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy („UDRP“), upravující zejména hmotněprávní aspekty registrace, a Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy („RUDRP“), upravující zejména procesní aspekty ADR, v roce 1999 a s účinností od roku 2000.

První zmínky o možnosti zavedení TLD .eu lze datovat k roku 1997 a za jejich původce označit organizaci sdružující největší evropské poskytovatele internetových služeb, EuroISPA.⁵⁰ V roce 1999 se rozvinuly úvahy o možnosti zavedení TLD .eu pro potřeby EU na úrovni Rady. Posléze došlo k názorovému posunu ohledně širšího využití a bylo rozhodnuto, že by doménová jména pod TLD .eu měla být přístupná všem s domilem na území EU.⁵¹ Poněvadž ICANN koordinoval registraci internetových jmen, IP číselných adres, přístupových čísel i stabilní provoz internet zastřešujícího serverového systému,⁵² obrátila se EU prostřednictvím Komise ve věci TLD .eu právě na něj.

Dne 25. 9. 2000 vydal ICANN na základě žádosti podané Komisí usnesení o přípustnosti přidělení numerického kódu alfa-2 „eu“. Nařízení 733/2002 pak tuto technickou možnost zasadilo do evropského právního rámce a Komise mohla přistoupit k realizaci projektu. Na základě její výzvy 2002/C 208/08 zveřejněné dne 3. 9. 2002 podávali zájemci o funkci

rejstříku pro TLD .eu do 25. 10. 2002 své přihlášky do příslušného výběrového řízení. Jako vítěz byl vyhodnocen European Registry for Internet Domain („EURid“), nezisková soukromoprávní organizace zapsaná 8. 4. 2003 podle belgického práva a sdružující soukromoprávní provozovatele nejvyšších národních domén pro Belgie, Itálii a Švédsko, ke kterým se později připojily obdobné organizace z ČR a Slovinska, stejně jako Koordinační rada evropských poboček internetové společnosti (Internet Society European Chapters Coordination Council – „ISOC EEC“) a konfederace svazů evropského průmyslu („BusinessEurope“). EURid již na začátku svého působení vytvořil jakousi síť tvořenou centrálou v Bruselu pro západo-centrální Evropu, kanceláří ve Švédsku pro severní Evropu, kanceláří v Pise pro jižní Evropu a kanceláří v Praze pro východní Evropu. Dne 21. 5. 2003 vydala Komise příslušné rozhodnutí 2003/375/ES o určení právnické osoby pro TLD .eu, tj. EURid byl pověřen organizací, vedením a správou TLD .eu, a o nutnosti uzavřít příslušnou smlouvu o koncesi služby.

Vydáním Nařízení Komise (ES) 874/2004 oficiálně skončila přípravná fáze a mohlo dojít k uzavření smlouvy s EURidem, dokončení příslušných jednání s ICANN a zahájení dvouetapového registračního řízení. Současně Komise uložila EURidu stanovit postup mimosoudního řešení sporů při zohlednění doporučení WIPO, tj. Komise vyjádřila vůli zabránit spekulativním a zneužívajícím registracím, a to za pomoci zkušeností a poznatků nabytých za více než jednu dekádu organizací z nejpovolanějších.⁵³ EURid, vědom si úkolů, povinností a závazků uložených Nařízením, přistoupil mj. k přípravě na zavedení zvláštního postupu pro narovnání potencionálních sporů ohledně registrací doménových jmen pod TLD .eu a k výběru „poskytovatelů“ takovýchto služeb. Dne 3. 5. 2004 vyvěsil EURid na svých internetových stránkách oznámení o hledání a výběru organizace schopné fungovat v úředních jazycích EU, se zkušenostmi s arbitráží i s rozhodováním doménových sporů.⁵⁴

Dne 12. 10. 2004 uzavřela Komise s EURidem zmiňovanou smlouvu o poskytování služeb až do roku 2009 a pověřila EURid dovyřešením problematiky přidělení jmen a čísel pro TLD .eu. EURid se tudíž obrátil na ICANN a podařilo se mu docílit, že po podpisu dohody byla v březnu 2005 vložena doména „eu“ do příslušného kořenového prostoru DNS systému,⁵⁵ tj. došlo k technickému zrození TLD .eu.

O pouhý měsíc později, v dubnu 2005, byl Komisí a rejstříkem EURid vybrán poskytovatel ADR pro TLD .eu spornou agendu, tj. byl jmenován Rozhodčí soud v Praze, který se zavázal, že navrhne pravidla pro vedení a rozhodování sporů ohledně doménových jmen z TLD .eu, a do zahájení přednostní registrace, připraví seznam panelistů z celé EU pro ADR a zajistí vedení řízení v úředních jazycích EU. Požadovaná úprava ADR byla přijata během půl roku a logicky jí předcházelo přijetí rejstříkových Všeobecných podmínek a Pravidel registrace.⁵⁶ Tudíž v listopadu 2005 byly vydané a všeobecně dostupné vedle všeobecně závazných předpisů EU (obou Nařízením) i předpisy vydané soukromoprávními subjekty a právní rámec pro TLD .eu byl více méně zkompletován. Do dnešního dne jsou informace o ADR ohledně TLD .eu průběžně aktualizovány a zpřístupněny na internetu, přičemž webová stránka

47 Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů podepsána dne 10. 6. 1958 v New Yorku na konferenci Organizace spojených národů o mezinárodní obchodní arbitráži a přenesená do českého právního řádu vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 74/1959 Sb. ze dne 6. 11. 1959.

48 RABAN, P., MORAVCOVÁ, M., STRNAD, M., TLOUŠŤOVÁ, P., ZAHRADNÍKOVÁ, R. *.eu domain name, .eu doména*. 1. vydání. Praha, ČR: C. H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-525-9, s. 42.

49 LÍBAL, P. Praxe při řešení sporů domény .eu. In *Sborník příspěvků z konference pořádané na Vysoké škole veřejné správy a mezinárodních vztahů v Praze ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví Praha* v pátek dne 22. 6. 2007, s. 59-60.

50 SKYTOVÁ, G. *Evropské domény* – Diplomová práce č. 8. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2009, s. 42.

51 BLAŽEK, J. *Doména .eu a ochrana práv třetích osob* – Rigorózní práce RG 1661. Praha, ČR: PF UK, 2009, s. 16.

52 PELIKÁNOVÁ, R., ČERMÁK, K. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha, ČR: Linde Praha, a. s., 2000, ISBN 80-7201-245-2, s. 93-94.

53 Bod 16 Preambule Nařízení 874/2004: „(16) Rejstřík by měl stanovit postup mimosoudního řešení sporů s ohledem na nejlepší mezinárodní postupy v této oblasti, a zejména doporučení Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO), aby pokud možno zabránil spekulativním a zneužívajícím registracím.“

54 RABAN, P., MORAVCOVÁ, M., STRNAD, M., TLOUŠŤOVÁ, P., ZAHRADNÍKOVÁ, R. *.eu domain name, .eu doména*. 1. vydání. Praha, ČR: C. H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-525-9, s. 42-43.

55 Bod 3. Funkce ze Sdělení Komise Evropskému parlamentu a radě KOM(2007) 385 z 6. 7. 2007 o zavádění, fungování a účinnosti domény nejvyšší úrovně TLD „eu“.

56 RABAN, P., MORAVCOVÁ, M., STRNAD, M., TLOUŠŤOVÁ, P., ZAHRADNÍKOVÁ, R. *.eu domain name, .eu doména*. 1. vydání. Praha, ČR: C. H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-525-9, s. 43.

Rozhodčího soudu v Praze⁵⁷ obsahuje na své podstránce o sporech o doménových jménech z TLD.eu přímý odkaz (aktivní link) na webovou stránku ADR centra pro řešení sporů týkajících se doménových jmen .eu,⁵⁸ na níž jsou prezentována jak Pravidla ADR a Doplňující pravidla ADR či formuláře a poplatky, tak i samotné případy a rozhodnutí o doménových jménech z TLD .eu.

Následovalo dvouměsíční před-registračním období,⁵⁹ během kterého členské státy EU mohly vznést námitky vůči případným doménovým jménem potenciálně narušujícím všeobecně známá zeměpisná jména či politická označení, tj. členskými státem bylo umožněno se aktivně podílet na tvorbě seznamu výrazů, které nemohou být zaregistrovány jako doménová jména pod TLD .eu. Dále v souladu s Nařízeními mohla Komise nebo členský stát EU vznést do třiceti dnů od zveřejnění seznamu výrazů námitku, na jejímž základě přijala Komise příslušné opatření.⁶⁰

Dne 7. 12. 2005 byla spuštěna TLD .eu, resp. zahájeno období přednostní registrace ve dvou etapách v celkové délce 4 měsíců, tzv. Sunrise Period. První dvojměsíční období bylo určeno pro podávání žádostí o registraci držiteli přednostních práv uznaných nebo zřízeným vnitrostátním právem nebo evropským právem a veřejnými subjekty a to ohledně ochranných známek a zeměpisných označení. Druhé dvojměsíční období se týkalo podávání žádostí o registraci uvedenými přednostními držiteli a dále držiteli ostatních přednostních práv, např. ve vztahu k obchodní firmě, názvu společnosti a osobnímu jména. K žádostem o registrace během Sunrise Period bylo nutno přiložit doklady o právu přednosti, na jejichž základě bylo registrace předmětného doménového jména požadována a které přezkoumával validační agent, PricewaterhouseCoopers Belgium.

Po ukončení období přednostní registrace, nastoupilo od 7. 4. 2006 období všeobecné registrace,⁶¹ tzv. Landrush, kdy způsobilou stranu, tj. přihlašovatelem, je evropský subjekt.⁶² Během prvních 4 hodin bylo registrováno 700 000 doménových jmen a během prvního roku bylo registrována v TLD .eu zhruba 2 400 000 doménových jmen.⁶³ Přirozeně nikoliv všechna registrační řízení probíhala zcela hladce a rychlé vyřešení v rámci ADR neplatilo 100%. Dramatický byl rozhodně podzim 2006, kdy příslušný belgický soud vydal předběžné rozhodnutí proti blokaci domén, resp. doménových jmen, prosazované rejstříkem EURid. Poněvadž ohledně malého množství z těchto doménových jmen EURid okamžitě předběžné rozhodnutí neimplementoval a neprovedl deblokaci veškerých doménových jmen, tak mu byly obestaveny účty (viz níže ohledně Ovidio).

57 <http://www.soud.cz/>

58 <http://eu.adr.eu/index.php>

59 Původně byla plánováno tříměsíční přeregistrační období v čl. 5. 2 Nařízení 733/2002, ale čl. 8 Nařízení 874/2004 toto období zkrátilo na dva měsíce.

60 MORÁVKOVÁ, Z. *Řešení sporů z doménových jmen .eu* – Rigorózní práce RG 1531. Praha, ČR: PF UK, 2009, s. 19-20.

61 Čl. 12 Nařízení 874/2004 – Zásady registrace po etapách: „2. Registrace po etapách trvá čtyři měsíce. Všeobecná registrace jmen domén nezačne před ukončením registrace po etapách. Registrace po etapách se skládá ze dvou etap, z nichž každá trvá dva měsíce.“

62 Čl. 4 Nařízení 733/2002 – Povinnosti rejstříku: „2. Rejstřík: a) ve obecném zájmu vytváří, přiděluje a spravuje TLD .eu podle zásad kvality, účinnosti, spolehlivosti a přístupnosti; b) prostřednictvím jakéhokoli zplnomocněného pracovníka elektronické podatelny pro TLD .eu registruje jména domény v TLD .eu na základě žádostí jakýchkoli: i) podniků, jejichž sídlo, správní ústředí nebo hlavní provozovna se nachází na území Společenství, nebo ii) organizací usazených ve Společenství, aniž by bylo dotčeno použití vnitrostátních právních předpisů, nebo iii) fyzických osob s bydlištěm ve Společenství...“

63 Bod 4. Účinnost ze Sdělení Komise Evropskému parlamentu a radě KOM(2007) 385 z 6. 7. 2007 o zavádění, fungování a účinnosti domény nejvyšší úrovně TLD „.eu“.

V dubnu 2007 přijal EURid kodex chování coby soubor doporučení pro registrační místa a v prosinci 2008 podepsala Komise jménem Evropského společenství s rejstříkem EURid dodatkovou smlouvu o pokračování stávající spolupráce na dalších pět let. Tato dodatková smlouva vstoupila v platnost 12. 10. 2009 a prodlužuje platnost výše uvedené smlouvy o poskytování služeb z 12. 10. 2004 až do 12. 10. 2014.

Během 6 let od svého spuštění prodělala TLD .eu relativně kontinuální vývoj bez dramatických koncepčních či zásadních legislativních či organizačních změn. Počet registrací kontinuálně roste a výše registračních a ročních udržovacích poplatků za doménové jméno klesá.⁶⁴ Komise podává pravidelně pozitivní sdělení o fungování TLD .eu a ani ohlasy široké veřejnosti neoplývají šíravou kritikou. Dále se Komise pokouší reagovat odpovídajícím způsobem na, občas překotný, rozvoj internetu a vyvíjet iniciativu podporující modernizaci internetu. V tomto duchu bylo učiněno Sdělení Komise o Akčním plánu pro zavedení internetového protokolu verze 6 (IPv6) v roce 2008⁶⁵ a o dalších krocích ve vztahu k řízení internetu v roce 2009.⁶⁶ Navíc v prosinci 2009 zahájil EURid registrace domén ve všech úředních jazycích EU, tj. jména spadající pod TLD .eu mohou být vyjádřena v latinské abecedě, cyrilici a řecké abecedě. Jednání s ICANN ohledně využití cyrilice a řecké abecedy též pro samotné „.eu“ stále probíhají, tj. doménové jméno zaregistrované pod TLD .eu může být od prosince 2009 vyjádřeno v cyrilici a řecké abecedě až do tečky, po ní ale musí následovat „.eu“ v latinské abecedě.

3. Vnitřní vnímání a vyhodnocení právních a ekonomických aspektů TLD .eu

Nařízení 733/2002 ukládá Komisi povinnost předkládat každé dva roky Evropskému parlamentu a Radě hodnocení TLD .eu, které se nazývá Zpráva o využívání, účinnosti a fungování TLD .eu („Zpráva Komise“).⁶⁷ Tyto Zprávy Komise jsou vynikajícím zdrojem objektivních dat o provozu TLD .eu i informací o subjektivních postojích a vjemech, tj. jak Komise, a potažmo další instituty a orgány EU, či dokonce celá EU, hodnotí TLD .eu. Jinými slovy, Zprávy Komise tak předkládají explicitní formou mj. i více méně oficiální stanovisko EU o dopadu a úspěšnosti TLD .eu.

Vcelku logicky lze očekávat jistou snahu o pozitivní přístup s mírnou dávkou kritiky ohledně určitých, rozhodně nikoliv stěžejních, aspektů. Tato očekávání jsou potvrzována praxí a tak všechny tři dosavadní Zprávy Komise přinášejí celkově kladné hodnocení, zdůrazňují vysokou účinnost a míru využití a uvádějí jen drobné nedostatky, na jejichž odstranění se ostatně již pracuje. Projekt TLD .eu je tak prezentován jako velmi úspěšný s vynikajícím dopadem pro podnikatelskou sféru.

První ze zpráv, Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě KOM(2007) 385 o zavádění, fungování a účinnosti domény nejvyšší úrovně TLD „.eu“ z 6. 7. 2007 („Zpráva Komise 2007“)

64 Rejstřík EURid původně účtoval registračním místům EUR 10, od ledna 2007 EUR 5 a od února 2008 dokonce jen EUR 4.

65 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů KOM(2008) 313 Modernizace internetu – Akční plán pro zavedení internetového protokolu verze 6(IPv6) ze 27. 5. 2008.

66 Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě KOM(2009) 277 Řízení internetu: další kroky ze 18. 6. 2009.

67 Čl. 8 Nařízení 733/2002 – Zpráva o provádění: „Jeden rok po přijetí tohoto nařízení a následně každé dva roky předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o využívání, účinnosti a fungování TLD .eu.“

pochvalně hodnotila účinnost systému TLD .eu, a to jak kvantitativně s ohledem na množství registrací doménových jmen, tak i kvalitativně s ohledem na vlastní efektivitu rejstříku při jeho každodenní činnosti a na skutečné užívání více než 78% doménových jmen v rámci TLD .eu. Roční poplatky za registraci doménového jména snižené z 10 EUR na 5 EUR byly označeny za přijatelné a poplatky za ADR začínající na 1 850 EUR za velmi výhodné pro uživatele. Dále byla zdůrazněna možnost slevy 7% a 10% poskytované Rozhodčím soudem v Praze. Komise zmínila očekávané další snížení registračních poplatků, a to s přihlédnutím na neziskový charakter rejstříku.⁶⁸ V této souvislosti je vhodné si připomenout, že zmiňovaný registrační poplatek účtuje rejstřík akreditovaným registračním místům, tj. jednotlivým elektronickým podatelárnám, které samostatně stanoví vlastní cenovou politiku a jsou to tedy ony, kdo stanoví ceny pro své zákazníky za registraci, prodloužení registrace či celý balíček služeb ohledně domény, resp. doménového jména v TLD .eu. V roce 2007 činila průměrná cena za doménové jméno s koncovkou „.eu“ 15 EUR, což odpovídalo cenám za generická doménová jména s koncovkou „.com“ a „.net“, stejně jako např. německá národní doménová jména s koncovkou „.de“. Komise tudíž uzavřela kvantitativní hodnocení tvrzením, že „zavedení domény nejvyšší úrovně „.eu“ bylo úspěšným a efektivním krokem, který uspokojil skutečnou poptávku na straně evropských občanů, podniků a dalších organizací.“ Kvalitativní část Zprávy Komise 2007 převzala zjištění nezávislého auditora, který prověřoval procesy i názory třetích stran. I tato zjištění vyústila v kladné závěry, že „celkový výkon rejstříku byl během úvodní fáze registrací TLD „.eu“ vysoce efektivní a zcela v souladu s právním rámcem.“ Auditor s přihlédnutím k atraktivitě TLD .eu považoval množství sporů za přiměřené.

Druhá ze zpráv, Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě KOM(2009) 303 o zavádění, fungování a účinnosti domény nejvyšší úrovně TLD „.eu“ z 26. 6. 2009 („Zpráva Komise 2009“) již mohla zohlednit delší období řádného chodu TLD .eu a přirozeně její těžiště spočívá v posouzení fungování hlavních zásad a vyhodnocení období od Zprávy Komise 2007. Právní rámec reprezentovaný především oběma Nařízeními, rozhodnutími Komise a předpisy rejstříku a Rozhodčího soudu v Praze zůstal zachován, přičemž došlo jen k novelizaci Nařízení 733/2002 s ohledem na zavedení regulativního postupu s kontrolou vedoucí k nikoliv stěžejním změnám úpravy TLD .eu.⁶⁹ Konkrétně došlo k upřesnění politiky ADR, opatřením proti spekulacím a zneužívání registrací jmen domén, důslednějším zohlednění práv duševního vlastnictví, řešení jazykové otázky a zapojení Komunikačního výboru coby orgánu nápomocného Komisi. Výše popsany model, dělba pravomocí, odpovědností a funkcí a prosazování zásady nezávislosti, nevměšování, samosprávy a samoregulace byly potvrzeny. Zpráva Komise 2009 opětovně zdůraznila, že Komise není odvolacím orgánem ohledně rozhodnutí o konkrétních doménách a doménových jménech a že rejstřík neprovádí samotnou registraci, tj. že je správcem celé TLD .eu a příslušných databází a nikoliv kontaktním místem,

na které se mají obracet žadatelé. Praktickou ukázkou vzájemného vymezení pravomocí, odpovědností a funkcí a vyváženosti „hard“ a „soft“ úpravy je EURid kodex chování z roku 2007, k jehož dodržování se mohou, avšak nemusejí, registrační místa zavázat.

Zpráva Komise 2009 obsahuje též ekonomickou, statistickou a finanční analýzu. Registrace více než 3 000 000 domén „.eu“, 4. místo mezi národními doménami nejvyšší úrovně na evropském kontinentě a 9. místo mezi všemi doménami nejvyšší úrovně (generické a národní) jsou předkládány coby důkaz úspěšnosti a oblíbenosti relativně nové TLD .eu. Obdobně kladně je hodnocena informace o 10% ročním růstu počtu registrací v TLD .eu při zachování růstu registrací v národních doménách členských států EU, což odráží proklamovaný cíl, aby TLD .eu byla alternativou a nikoliv náhradou za národní domény nejvyšší úrovně „.de“ v SRN, „.nl“ v Nizozemsku, „.uk“ ve Velké Británii atd. S používáním TLD .eu též převládá spokojenost, a to zejména s odkazem na skutečné užívání 80% všech jmen TLD .eu. a na údajnou dobrou pověst vyplývající z průzkumu provedeného rejstříkem EURid.⁷⁰ Pochvalně jsou hodnoceny i samotné registrační služby poskytované konečným uživatelům, snížení poplatku za registraci a ročního obnovovacího poplatku na 4 EUR stejně jako podpora rejstříku určená více než 1 000 schváleným registračním místům. K posílení funkčnosti a většímu sepětí s trhem a praxí jako takovou byly vytvořeny dva konzultační orgány složené z představitelů registračních míst: obchodně-poradenský orgán registračních míst („RAB“) a technicko-poradenský orgán registračních míst („RRP“). Finanční udržitelnost byla zachována i v kritickém období roku 2008 a stejně jako v letech 2006 a 2007 hospodařil rejstřík EURid v černých číslech. Tudíž mohlo dojít k investicím do modernizace záložního střediska v Praze, k zavedení technologie „anycast“ pro duplikaci serverů a posílení opatření k zachování provozu, stejně jako k utváření rezerv a k převodu přebytku do rozpočtu Společenství.⁷¹

Vedle výše uvedených optimisticky prezentovaných skutečností a analýz nemohlo být ve Zprávě Komise 2009 opominout ožehavé téma sporné agendy. Tón jednoznačně chválící nahradil tón konstatující fakta o soudních a ADR řízeních ohledně jmen domén. Nejednalo se jen o „běžné“ spory dvou soukromoprávních subjektů z EU bojujících o určitou doménu, resp. doménové jméno v rámci TLD .eu. K významným avšak samotnou TLD .eu neohrožujícím sporům patřilo za první řízení T-46/096 před Soudem prvního stupně (nyní Tribunálem) a odvolací řízení C-483/07 před Evropským soudním dvorem (nyní Soudním dvorem) ohledně legality registrace „galileo.eu“ orgány a institucemi EU, za druhé řízení Soudu prvního stupně v T-107/06 Inet Hellas ohledně výkladu Nařízení 874/2004 zakazujícího dvoupísmenná jména domén představující země a za třetí prejudiciální řízení C-569/08 na základě předběžné otázky Nejvyššího soudu v Rakousku ohledně výkladu Nařízení 874/2004 ve vztahu ke konfliktu ochranných známek Reifen a silnějšímu právu k odpovídajícímu doménovému jménu.

S ohledem na komplikovanost a dramatický nejen finanční dopad bylo třeba zhodnotit i dva vnitrostátní soudní případy o TLD .eu a týkající se orgánů a institucí do jejího fungování přímo zapojených či zainteresovaných. Jinými slovy, celkem klidnou klasickou agendu řešenou v rámci ADR či Soudním dvorem EU, doplnilo belgické a řecké soudní řízení ohledně boje

68 Bod 4. Účinnost ze Sdělení Komise Evropskému parlamentu a radě KOM(2007) 385 z 6. 7. 2007 o zavádění, fungování a účinnosti domény nejvyšší úrovně TLD „.eu“

69 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 z 22. 10. 2008 o přizpůsobení některých aktů přijatých postupem podle článku 251 Smlouvy regulativnímu postupu s kontrolou podle rozhodnutí Rady 1999/468/ES – Přizpůsobení regulativnímu postupu s kontrolou – Část první – 6. Informační společnost – 6. 2. změna Nařízení 733/2002: „Pokud jde o nařízení (ES) č. 733/2002, je třeba zmocnit Komisi ke stanovení kritérií a postupu pro ustanovení rejstříku a k přijetí obecných pravidel pro zavádění a funkce domény nejvyšší úrovně.eu a všeobecné zásady pro registraci. Jelikož tato opatření mají obecný význam a jejich účelem je změnit jiné než podstatné prvky nařízení (ES) č. 733/2002 jeho doplněním o nové jiné než podstatné prvky, musí být přijata regulativním postupem s kontrolou stanoveným v článku 5a rozhodnutí 1999/468/ES. Pokud ze závažných naléhavých důvodů nelze dodržet lhůty obvykle použitelné v rámci regulativního postupu s kontrolou, měla by mít Komise možnost použít k přijetí kritérií a postupu pro ustavení rejstříku postup pro naléhavé případy stanovený v čl. 5a odst. 6 rozhodnutí 1999/468/ES.“

70 Bod 2. a 3. Zprávy Komise 2009 – Rámec domény .eu a Registrace a používání domén .eu.

71 Bod 4. 2. Zprávy Komise 2009 – Výkonnost rejstříku – Finanční udržitelnost: „Výsledkem tohoto přístupu je, že rejstřík postupně snížil velkoobchodní poplatek v souladu se zvyšujícím se počtem registrací, ale s časovou prodlevou. V důsledku toho také jeho přebytek klesá, aniž by byla ohrožena finanční udržitelnost. V roce 2006 přebytek činil 11,3 milionu EUR, z čehož 8,9 milionu EUR bylo převedeno do rozpočtu Společenství. V roce 2007 přebytek činil 10,9 milionu EUR, z čehož 6,9 milionu EUR bylo převedeno. Z předběžných údajů za rok 2008 vyplývá, že přebytek bude přibližně 5 milionů EUR, z čehož rejstřík převede do rozpočtu Společenství přibližně 4 miliony EUR. Prostředky nepřevedené do rozpočtu Společenství se použijí buď na zlepšení kvality služeb nebo k vytvoření odpovídajících rezerv.“

EURidu proti údajně nezákonné registraci a shromažďování jmen domén. Prvním z nich byl vnitrostátní soudní spor 6/1255/C Ovidio, Fausto a Gabino vedený u prvoinstančního soudu v Bruselu přímo proti rejstříku EURid, ve kterém se žalující strany domáhaly odblokace 74 000 jmen domén pod hrozbou pokuty („Ovidio rozhodnutí“). Veřejné jednání konané v září 2006 skončilo předběžným rozhodnutím v neprospěch rejstříku EURid. Soud prohlásil žalobu za přípustnou a podloženou a předběžně nařídil rejstříku EURid odblokovat předmětná doménová jména do 48 hodin pod pokutou 25 000 EUR za každou hodinu prodlení s každým doménovým jménem. Rejstřík EURid pod touto hrozbou raději ustoupil a všechna doménová jména vyjma 20, o nichž probíhalo ADR uvolnil, tedy změnil status „on hold“. Žalující a prvoinstanční soud mysleli Ovidio rozhodnutí zcela vážně a v plném rozsahu a tak po neodblokaci 20 doménových jmen následovalo blokáce bankovních účtů rejstříku EURid do výše 4 190 000 EUR. Další z případů odrážejícím vnitrostátní soudní přístup k opatřením rejstříku EURid proti spekulativnímu podnikání hromadných registrací za účelem dalšího prodeje se odehrál v Řecku. Nepřekvapí, že Zpráva Komise 2009 se zdržela komentování v těchto věcech, konstatoval nepravomocnost a raději rychle přistoupila k závěru o úspěšném a dynamickém charakteru TLD .eu a o potřebě i nadále rozvíjet komunikaci s internetovým společenstvím, a tak včas rozpoznat důležité směry vývoje trhu a přiměřeně na ně reagovat.

Třetí, a dosud tedy poslední ze zpráv, byla Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě Kom(2011) 616 o zavádění, fungování a účinnosti domény nejvyšší úrovně .eu z 5. 10. 2011 („Zpráva Komise 2011“). Navazuje na Zprávu Komise 2007 a Zprávu Komise 2009, bilancuje pět let existenci TLD .eu a podrobněji se zabývá obdobím od dubna 2009 do března 2011, zejména problematikou zavádění mezinárodních jmen domén. Typicky její první část rekapituluje právní rámec a hlavní zásady TLD .eu, přičemž opět je potvrzen výše popsáný model, dělba pravomocí, odpovědností a funkcí a prosazování zásad nezávislosti, nevměšování, samosprávy a samoregulace, tj. zásad, na nichž spočívá samotný internet. Stěžejní Nařízení prodělala jen jednu změnu, tj. Nařízení 874/2004 bylo upraveno s ohledem na zavádění mezinárodních, resp. zmezinárodnělých, jmen domén (Internationalized Domain Names – „IDS“) v rámci TLD .eu.⁷² Jak uvedeno výše, od prosince 2009 je tak možné mít prvou část doménového jména, tedy kmen bez koncovky, nejen v latinské abecedě, ale i cyrilici či řecké abecedě. ICANN ještě neukončil přezkum, zda i EURidem žádaná verze označení domény nejvyšší úrovně, tj. koncovky „.eu“, v cyrilici a řecké abecedě nevyvolává nebezpečí záměny řetězců a zda je tedy přípustná.

Statistické údaje o období 2009–2011 nepřinesly převratné údaje, TLD .eu si udržuje roční navýšení o 5–10% a plynule roste s dalšími národními doménami nejvyšší úrovně členských států EU. TLD .eu si udržela 4. místo mezi národními doménami nejvyšší úrovně a 9. místo mezi všemi doménami nejvyšší úrovně. Podle Zprávy Komise 2011 se podařilo udržet kvalitu služeb a spokojenost zákazníků s doménou „.eu“. Z průzkumu vyplynulo, že 82 % respondentů se domnívá, že TLD .eu poskytuje malým a středním podnikům přidanou hodnotu a 62 % respondentů doporučuje TLD .eu spotřebitelům.⁷³ Finanční stabilita hospodaření rejstříku EURid byla zachována, elektronické podatelny i nadále platí rejstříku EURid 4 EUR za jméno domény. Přebytek vykázaný a převedený do rozpočtu EU činil 1 200 000 EUR v roce 2009 a 400 000 EUR v roce 2010, přičemž rejstřík EURid řádně udržuje čtyři typy finančních rezerv – odpisy, investice, sociální pasiva a zákonné rezervy. Nárůst nákladů byl především

zapříčiněn snahou o zkvalitnění a propagaci služeb, a tudíž se týkal zejména vzrůstu nákladů na marketing a lidské zdroje.⁷⁴

Audit provedený PricewaterhouseCoopers potvrdil připravenost rejstříku EURid zvládnout katastrofické situace a zajistit znovuoobnovení provozu, např. přesun registračních služeb z hlavní stránky na záložní stránku během tří hodin. Ke spokojenosti s objemovými registračními údaji, s úrovní hospodaření, kvalitou poskytovaných služeb a technickou připraveností na různé situace přiřadila Zpráva Komise 2011 i skutečné a podnikatelské využití TLD .eu.

Poté ale Komisi nezbylo nic jiného, než se vypořádat s posledním bodem, chronicky nesoucím potenciál pro problémy – spornou agendou. Ohledně ADR, mimosoudního řešení sporů, Zpráva Komise 2011 vyzdvihla snížení nákladů z 1 990 EUR na 1 300 EUR a průměrnou délku příslušného řízení u Rozhodčího soudu v Praze pouhých 4 měsíců. Nicméně audit provedený v červnu 2011 na žádost EURid ukázal, že jednotlivci, malé a střední podniky v EU plně ADR nevyužívají. Doporučení ohledně zlepšení v tomto ohledu se týkala mj. zrychleného postupu pro pozastavení jména domény a proplácení ADR poplatků vítězné straně.⁷⁵

Ohledně soudní agendy bylo konstatováno, že výše uvedené případy rozhodované Tribunálem a Soudním dvorem dospěly k očekávanému konci. V T-107/06 Inet Hellas bylo potvrzeno oddělení funkcí mezi Komisí a rejstříkem ohledně registrace jmen domén v rámci TLD .eu, tj. Tribunál v prosinci 2009 jednoznačně prohlásil, že Komise není odvolacím orgánem pro posouzení rozhodnutí rejstříku EURid o registraci či o zamítnutí registrace, a nezbývá než doufat, že tolikrát proklamovaná zásada již nebude předmětem dalších (zbytečných) sporů. Z právního pohledu podstatně zajímavější byl druhý případ, prejudiciální řízení C-569/08 na základě předběžné otázky rakouského Nejvyššího soudu ohledně konfliktu ochranných známek, resp. spekulativní přihlášky a zápisu ochranné známky v jednom členském státu EU za účelem „prioritní“ registrace doménového jména v přeformátovaném znění této ochranné známky. Konkrétně se jednomu subjektu podařilo dosáhnout zápisu národní švédské ochranné známky „&R&E&I&F&E&N“ a s odkazem na ní se domáhal registrace přeformátovaného znění doménového jména „reifen.eu“, což narazilo na vůli a zájmy majitele ochranné známky v Benelux „Reifen“. Tento registrační spor z období počátku TLD .eu byl s konečnou platností velmi správně rozhodnut Soudním dvorem v červnu 2010, který postavil napevno, že nedostatek dobré víry lze prokázat na základě i jiných než taxativně vyjmenovaných okolností. Zřejmě ještě větší úlevu přineslo rozhodnutí odvolacího soudu v Bruselu ve věci Ovidio, kterým byl EURid zproštěn povinnosti zaplatit pokuty uložené v předchozích dvou platebních příkazech. Boj rejstříku EURid proti praktikám cyber-squatting, phishingu a jiným nekalým činnostem byl stejným vnitrostátním soudem podpořen i v dalším případě.⁷⁶

4. Vnější vnímání a vyhodnocení právních a ekonomických aspektů TLD .eu

Ve 21. století není pochyb o šíření vizualizace, o globálních a masových příležitostech využití informačních technologií díky internetu a o dematerializaci podnikání a obchodu. Přirozeně se tak jedním z často diskutovaných fenoménů stává doména coby prostor na

72 Nařízení Komise (ES) č. 560/2009 ze dne 26. 6. 2009 o změně nařízení (ES) č. 874/2004, kterým se stanoví obecná pravidla pro zavádění a funkce domény nejvyšší úrovně .eu a zásady, jimiž se řídí registrace – ohledně registrace jmen domén ve všech abecedních znacích úředních jazyků Společenství, pro které jsou k dispozici odpovídající mezinárodní normy.

73 Bod 5. 2. Zprávy Komise 2011 – Vztahy s elektronickými podatelny.

74 Bod 5. 3. Zprávy Komise 2011 – Finanční situace.

75 Bod 5. 6. 2. Zprávy Komise 2011 – Postup mimosoudního řešení sporů.

76 EURid v. Zheng Qingying z 10. 9. 2009.

internetu a doménové jméno coby mj. příslušná internetová adresa, tj. kódová adresa uzlu počítačové sítě (IP číselná adresa) převedená za využití databáze Domain Name System („DNS“) umístěné na jmenných serverech⁷⁷ do slovní podoby – unikátního symbolického jména,⁷⁸ označení plnicího více než jen čistě adresovou funkci.

Napříč nejen akademickou veřejností panuje relativní shoda, že Evropská unie vnímá práva k průmyslovému vlastnictví, a to včetně práv na označení,⁷⁹ jako významný nástroj pro regulaci i podporu čtyř stěžejních svobod pohybu – osob, zboží, služeb a kapitálu,⁸⁰ tj. pojetí a úprava vrcholné domény .eu a domén, resp. doménových jmen pod ních spadajících, coby EU identifikátorů má zásadní význam a požívá odpovídající pozornosti. Avšak jen část veřejnosti je ochotna si připustit, že úprava a fungování TLD .eu jsou do jisté míry průlomové. Tato vrcholná doména se totiž vymyká nejen tradiční dělbě vrcholných domén na generické a národní, ale i omílanému tvrzení,⁸¹ že registrační a rozhodovací proces ohledně domén a doménových jmen je čistě a výlučně soukromoprávní a samozvaný. Přirozeně drtivá většina aspektů a prvků TLD .eu si zachovává rysy dané smluvním rámcem mezi soukromoprávními subjekty, avšak neměla by být opomíjena role orgánů a institucí EU, coby tvůrců politik, legislátorů zásadního rámce a dozorců. Role možná méně viditelná, možná nikoliv stěžejní, nicméně rozhodně role existující a požívající dostatečné důležitosti. Tudiž TLD .eu potvrzuje správnost vnímání průmyslového vlastnictví některými autory coby spadajícího do práva soukromého vlastnictví avšak nesoucího četné veřejnoprávní prvky.⁸²

Ohledně teoretických aspektů a koncepčního uchopení se nabízí zvážit dopad a vliv zřízení a fungování TLD .eu, včetně aplikace pro ní nastaveného režimu, na klasické a možná poněkud zkostnatělé vnímání právních a ekonomických aspektů doménových jmen. Česká odborná veřejnost správně s ohledem na technické parametry nepovažuje doménové jméno za hmotný předmět⁸³ a připouští tak nanejvýše diskuse o tom, zda může být věcí.⁸⁴ Následně bývá systematicky a vylučovací metodou řešeno,⁸⁵ zda má být doménové jméno

kategorizováno coby jiná majetková hodnota,⁸⁶ právem zvlášť chráněný nehmotný statek či dokonce jen coby předmět výlučně relativního smluvního práva.⁸⁷ K němu oprávněná osoba tak není vlastníkem, ale jakýmsi oprávněným, majitelem sui generis, uživatelem,⁸⁸ držitelem či dokonce jen pouhým zákazníkem.⁸⁹ Výše naznačené posílení veřejnoprávního prvku pro režim TLD .eu a jednoznačné, byť nedominantní, zapojení institucí a orgánů EU, zejména Komise a jí vykonávaném obecném dozoru nad TLD .eu, vedou možná k zatím podceňovanému úhlu pohledu na právní problematiku klasifikace doménového jména. Můžeme se skutečně i nadále spokojit se zevšeobecnujícím závěrem ohledně čistě samozvané a soukromoprávní smluvní bázi? Neposunuje se vnímání doménového jména z údajné oblasti relativního práva, byť působícího vůči všem event. bránícím smluvnímu věřiteli se domáhat splnění dluhu na smluvním dlužníkovi,⁹⁰ směrem ke statutu nehmotného chráněného statku, tj. do oblasti práva na označení, resp. do kategorie předmětu průmyslového vlastnictví? Je zarážející, že s ohledem na tak dynamický a zásadní vývoj, jaký právě TLD .eu přináší, se objevují autoři,⁹¹ kteří tento zcela opomíjejí, popírají samotnou existenci argumentů z něj řádně vyvozených a plošně a nekonstruktivně kritizují analytické procesy předkládané druhými, přirozeně aniž by sami předkládaly skutečná řešení či alternativy zohledňující aktuální, zejména ekonomickou, situaci. Naopak pozitivně je nutno hodnotit inovační přístup, který nabízí zcela neotřelé, mírně kontroverzní, avšak velmi stimulující podněty, jako např. pojetí doménového jména coby nového typu obchodní známky či obchodní značky.⁹² Úzké propojení institutu doménového jména a ochranné známky, jen reflektuje současnou praxi podávat přihlášky ochranných známek ve formě (znění) doménových jmen,⁹³ což ostatně je i jádrem výše uvedeného sporu C-569/08 ohledně ochranných známek Reifen a doménového jména www.reifen.eu. Není divu, vždyť za současné ekonomické situace představuje duševní vlastnictví často více než 80 % hodnoty podniků,⁹⁴ tudíž není záhodno ponechávat vlastní prestiž a práva na označení na pospas v celosvětovém virtuálním měřítku.

Ohledně konkrétních aspektů z obecné roviny je situace jasnější a méně kontroverzní. Lze konstatovat relativní shodu ohledně správnosti zavedení TLD .eu a zásadních rysů jejího režimu. V této souvislosti je třeba vyzdvihnout komplexní, avšak relativně vyvážené

77 KOŠČÍK, M. *Doménové spory* – Diplomová práce. Brno, ČR: Právnická fakulta Masarykovy univerzity – Katedra právní teorie, 2006/2007, s. 8.

78 AUGUSTIN, A. *Doménová jména a jejich užití při podnikání* – Diplomová práce č. 5. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2009, s. 2-4.

79 MacGREGOR PELIKÁNOVÁ, R. Intellectual property rights and their enforcement in the Czech Republic. *Journal on Legal and Economic Issues of Central Europe*. 2010, Vol. 1, No. 1, ISSN 2043-085X, s. 15.

80 VOJČÍK, P. Priemyselné práva na označenie a podnikanie. In JAKL, L. (Ed.). *Právni ochrana duševního vlastnictví při podnikání* – Soubor vědeckých prací. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2011, ISBN 978-80-86855-71-4, s. 30-31.

81 KOŠČÍK, M. *Doménové spory* – Diplomová práce. Brno, ČR: Právnická fakulta Masarykovy univerzity – Katedra právní teorie, 2006/2007, s. 11-19.

82 SLOVÁKOVÁ, Z. *Průmyslové vlastnictví*. 2. doplněné a rozšířené vydání. Praha, ČR: LexisNexis CZ s. r. o., 2006, ISBN 80-86920-08-9, s. 14 a MacGREGOR PELIKÁNOVÁ, R. *Jakou definici průmyslového vlastnictví potřebujeme?* Právní fórum, 2/2009, ISSN 1214-7966, s. 45 a násl.

83 MEJŠNER, P. *Doménové spory* – Diplomová práce. Brno, ČR: Právnická fakulta Masarykovy univerzity – Katedra právní teorie, 2009, s. 13: „Jak již bylo výše uvedeno doménové jméno je z technického hlediska forma zápisu do DNS databáze.“

84 FRIMMEL, M. Právní aspekty doménových jmen. *Právní rádce* 8/2000, ISSN 1210-6410, s. 52, resp. s. V-VI.

85 PELIKÁNOVÁ, R., ČERMÁK, K. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha, ČR: Linde Praha, a. s., 2000, ISBN 80-7201-245-2, obdobně TELEČ, I. *Cybersquatting fromou neoprávněného útoku na název obce prostřednictvím doménového označení*. Časopis pro právní vědu a praxi. Brno, ČR: Masarykova univerzita, roč. 8, s. 321 a MEJŠNER, P. *Doménové spory* – Diplomová práce. Brno, ČR: Právnická fakulta Masarykovy univerzity – Katedra právní teorie, 2009, s. 14: „Doménové jméno lež na základě výše uvedeného charakterizovat jako nehmotný statek a (současně) způsobilý předmět právních vztahů“

86 ŠIMÚNEK, R. *Doménové spory v hospodářské soutěži* – Diplomová práce č. 8B. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2010, s. 25.

87 KOŠČÍK, M. *Doménové spory* – Diplomová práce. Brno, ČR: Právnická fakulta Masarykovy univerzity – Katedra právní teorie, 2006/2007, s. 13-14.

88 ŠIMÚNEK, R. *Doménové spory v hospodářské soutěži* – Diplomová práce č. 8B. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2010, s. 14.

89 Ve smyslu (interně) stanovených podmínek registrace doménového jména.

90 Více o objektivizaci smluvního práva v KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. Plzeň: Západočeská universita, 1994. ISBN 807082140X, s. 162.

91 KOŠČÍK, M. *Doménové spory* – Diplomová práce. Brno, ČR: Právnická fakulta Masarykovy univerzity – Katedra právní teorie, 2006/2007, s. 13-14: „Přestože se domnívám že právo k doménovému jménu má závazkový charakter, pro úplnost ještě musím uvést, že se literatura zabývá i úvahami o tom, že u doménového jména by se nemuselo jednat o relativní subjektivní právo, nýbrž o jinou majetkovou hodnotu ve smyslu § 118 Občanského Zákoníku[13]a nebo o právo ke zvlášť chráněným nehmotným statkům[14]. Tyto úvahy však literatura pouze připouští, zatím však nepodává argumenty v jejich prospěch, spíš naopak, tyto úvahy často sami jejich autoři vyvrací.“

92 ŠIMÚNEK, R. *Doménové spory v hospodářské soutěži* – Diplomová práce č. 8B. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2010, s. 5 a 22.

93 ŠENKOVÁ, L. *Domény a ochranné známky* – Bakalářská práce. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2009, s. 8.

94 IP Infringement Online: The dark side of digital. Geneva, CH: *WIPO Magazine*, 2/2011, ISSN 1020-7074, p. 20

nastavení orgánové a kompetenční struktury, tj. režim TLD .eu se nesporně snaží vypořádat s jedním s nejalčivějších problémů uživatelů doménových jmen spadajících pod českou národní vrcholnou doménou TLD .cz, a to autoritou správce.⁹⁵ S ohledem na napojení, resp. zapojení, českého správce CZ. NIC ve vztahu k EURid, se jistě nabízí mnoho podnětů a námětů pro vypořádání se s (nikoliv ojedinělými) žádostmi veřejnosti o svěření cele české doménové registrační agendy do rukou správních orgánů⁹⁶ coby skutečných ochránců práv chráněných zákonem (např. k ochranné známce). Na pozitivní vnímání kompetenčně-funkčního řešení TLD .eu problematiky navazuje již o něco kritičtější hodnocení jednotlivých prvků samotné úpravy. Někteří autoři jí vytýkají roztržitost (dvě nařízení, dvoje podmínky, troje pravidla) a jazykově-terminologickou nedůslednost a nepřesnost.⁹⁷ Podrobnější studium dokládá věcnost a opodstatněnost těchto námětů a lze přijmout názor, že anglické a české znění úprav se místy rozcházejí a že volba českých výrazů místy působí dost křečovitě (např. rejstřík coby právnická osoba neprovozující registrační činnost jako takovou, registrační místo coby právnická osoba-zprostředkovatel zajišťující samotnou registraci, validační agent atd.).

Ohledně konkrétních aspektů jednotlivých prvků režimu TLD .eu a jejich realizace pánuje spíše tichý souhlas, nicméně místy se ukazují problematické, sporné a kritické body. Například jeden názorový proud zdůrazňuje, že ačkoliv zavádění TLD.eu bylo od samého počátku doprovázeno snahou zabránit nežádoucím aktivitám a jevům, nepodařilo se zabránit některým, možná zbytečným excesům. Chyba je spatřována mj. v příliš pasivní roli oprávněných subjektů, orgánů výše uvedeného modelu, a to především rejstříku EURid.⁹⁸

Předmětem kritiky byly, a částečně i dosud jsou, i technické a ekonomické prvky, jako např. nastavení pravidel pro přepis zvláštních znaků či příliš nízké náklady přímo lákající spekulantu, a to zejména během období přednostní registrace.⁹⁹ Naopak pochvalně je vnímána snaha o určité odanononymnění. Doménová jména se stala standardní součástí prezentace subjektů, a to i v hospodářské soutěži, a nedostatečně průkazná identifikace jejich držitelů může zapříčinit dramatické následky. Z tohoto důvodu je nutno ocenit snahu o zachování EU charakteru TLD .eu, tj. o snahu prezentovat EU a její občany jako stabilní a právně čitelné prostředí a stimulovat hospodářský rozvoj EU, která se mj. projevila v relativně originálním požadavku na domicil žadatele o registraci či v nastavení rozjezdových etap pro registraci.¹⁰⁰

Na druhou stranu i vnější pozorovatelé připouštějí, že rejstřík EURid má nelehkou pozici. Například výše nastíněná kritika jen zběžné kontroly a vysoké tolerance ze strany rejstříku EURid ohledně masivních spekulativních registrací zřejmě přispěla ke klíčovému rozhodnutí

rejstříku EURid v červenci 2006 zablokovat 74 000 doménových jmen. Všechna tato doménová jména byla zaregistrována pro a ve prospěch pouhých tří kyperských společností – Ovidio Ltd., Fausto Ltd. a Gabino Ltd. Jak popsáno výše, to vedlo k podání hromadné žaloby v Belgii a k vydání Ovidio rozhodnutí, tj. předběžného rozsudku ve prospěch registračního zprostředkovatele a uvedených tří společností s potenciálem zničit rejstřík EURid a ohrozit model a fungování TLD .eu.

Široká veřejnost, včetně akademické, vnímá relativně pozitivně ADR řízení coby efektivní nástroj pro uplatnění práv a jednoznačně ho upřednostňuje před řízením soudním.¹⁰¹ Nesporně efektivní a moderní způsob vedení, jednoduchost a rychlost jsou velkými přednostmi ADR. Zjevně Pravidla a Doplňující pravidla ADR zohledňují UDRP a RUDRP a často draze zaplacené zkušenosti s rozhodováním sporů o doménová jména spadající pod generické vrcholné domény na jejich základě. Například již v době zrodu TLD .eu panelisté Arbitrážního a mediačního centra při WIPO v Ženevě, jedné ze čtyř organizací pověřených ICANN k mimosoudnímu projednávání sporů ohledně vrcholných generických domén, konstatovali klasický trend v registracích doménových jmen za účelem jejich dalšího prodeje, znemožnění majiteli ochranné známky ji registrovat jako doménu či pro různé praktiky narušující soutěž a nový trend krátkodobých blokad nových doménových jmen, tzv. DN parking. Motivace může být různá, např. výše průměrné prodejní ceny jedné domény spadající pod vrcholnou doménu .com, která činila v r. 2006 téměř 50 000 USD.¹⁰²

V tomto ohledu se opět nabízí kladně vyhodnotit jeden ze zásadních problémů režimu domén a doménových jmen – nedostatek dobré víry, resp. zlou víru, a to jak její hmotné právní vymezení tak i procesní požadavky ohledně důkazního břemena. Původní ICANN-UDRP pojetí je dále propracováno v rámci úpravy TLD .eu a řešení příslušné agendy směřuje zásadně na ADR, čehož důsledkem mimo jiné je i relativně jasné vymezení povinnosti uvést přesný výčet faktů a důkazů, o něž navrhovatel svůj návrh na ochranu práva k doméně opírá, v čem spatřuje (nebezpečí) shody či záměny s ochrannou známkou, neoprávněnost a užívání ve zlé víře. Tudíž soudci rozhodující o ochranných známkách navrhují do budoucna využít např. pro posuzování nezpůsobilosti přihlašovatele ochranné známky z důvodu zlé víry per analogiam režim a řízení ohledně domén a doménových jmen,¹⁰³ včetně TLD .eu.

Zřejmě více než podnětné bude i nadále sledovat ohledně domén a doménových jmen interakci a vzájemné ovlivňování mezinárodního práva, evropského práva a vnitrostátního práva, stejně jako řízení soudního, arbitrážního a ADR. Dotčená TLD .eu - vrcholná doména pro EU, resp. doména nejvyšší úrovně pro EU, navíc přináší nové ekonomické aspekty se zásadním dopadem pro vymezení subjektivních práv. Příkladem lze uvést v poslední době v odborném tisku diskutované evropské judikáty¹⁰⁴ ohledně využití webových stránek, potažmo domén, pro podnikání na území EU a pro určení cílových spotřebitelů.¹⁰⁵

95 ŠIMÚNEK, R. *Doménové spory v hospodářské soutěži* – Diplomová práce č. 8B. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2010, s. 86.

96 ŠIMÚNEK, R. *Doménové spory v hospodářské soutěži* – Diplomová práce č. 8B. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2010, s. 87.

97 MEJŠNER, P. *Doménové spory* – Diplomová práce. Brno, ČR: Právnická fakulta Masarykovy univerzity – Katedra právní teorie, 2009, s. 53.

98 BLAŽEK, J. *Doména .eu a ochrana práv třetích osob* – Rigorózní práce RG 1661. Praha, ČR: PF UK, 2009, s. 83.

99 Známe jsou např. stanoviska a výroky zakladatele a CEO Go Daddy, Bob Parsons, ohledně fantómů, tj. skořápkových společností využívaných jen pro coby nositelů obchodních firem-námvů umožňujících registraci doménových jmen.euRid reagoval prohlášením, že samostatnost všech přihlašovatelů je ověřování. Přirozeně, jedná se opravdu z pozitivně-formálního hlediska o právnické osoby, avšak je důvodně podezření, že jejich účel a smysl je prostě ukořistit přednostně maximum atraktivních označení a následně je výhodně zpeněžit.

100 MEJŠNER, P. *Doménové spory* – Diplomová práce. Brno, ČR: Právnická fakulta Masarykovy univerzity – Katedra právní teorie, 2009, s. 56.

101 MORÁVKOVÁ, Z. *Řešení sporů z doménových jmen .eu* – Rigorózní práce RG 1531. Praha, ČR: PF UK, 2009, s. 83 a SIKYTOVÁ, G. *Evropské domény* – Diplomová práce č. 8. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2009, s. 56.

102 JAKL, L. Vývoj přihlašování a řešení sporů u generických doménových jmen. In *Sborník příspěvků z konference pořádané na Vysoké škole veřejné správy a mezinárodních vztahů v Praze ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví Praha v pátek dne 22. 6. 2007*, s. 71-72.

103 PIPKOVÁ, H. *Koncept dobré víry v řízení o přihlášce ochranné známky*. Jurisprudence, 5/2009, ISSN 1212-9909, s. 9 a násl.

104 C-585/08 Peter Pammer v. Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG a C-144/09 Hotel Alpenhof GesmbH v Oliver Heller ze dne 7. 12. 2010.

105 KNOBLOCHOVÁ, V. *Obchodní nabídka na internetu – zaměření činnosti obchodníka?* Jurisprudence 1/2001 – Komentáře judikatury, ISSN 1212-9909.

Většina dotčených se přiklání k variantě řešit právní a ekonomické aspekty spíše na globální a nikoliv mandatorní úrovni, jinými slovy kogentní vymezení na vnitrostátní a EU úrovni ve vztahu k problematice domén, TLD .eu, nevyjímaje není považováno za žádoucí.¹⁰⁶ A to i přes uvedené problémy, včetně pokračujícího trendu parazitování na známém jménu či označení coby nedílné součásti dnešního podnikatelského prostředí.¹⁰⁷ Konečná odpověď, resp. hodnocení, nakonec vzejde od potencionálních žadatelů, kteří již teď velmi pečlivě analyzují, zda a proč usilovat o registraci doménového jména a v rámci které vrcholné domény – generické,¹⁰⁸ národní, TLD .eu či v jejich kombinaci anebo prostě v žádné, tj. nemít žádné doménové jméno. Est rerum omnium magister usus.¹⁰⁹

Závěr

Desetiletka TLD .eu nebyla klidným obdobím, nicméně nastavený režim inspirovaný pravidly soft law avšak neváhající zakomponovat i hard law úpravu a inovační orgánovou soustavu s veřejnoprávním prvkem se osvědčil, kontinuálně se rozvíjí pružně reaguje na potřeby a výzvy právní i ekonomické povahy. Více než 6 let chodu prokázalo, že TLD .eu má skutečný přínos a příslušný režim není odtržen od ekonomické reality a posunuje úpravu registrace doménových jmen a řešení jejich sporů o další stupeň dále.¹¹⁰ Nelze přehlédnout soustavnou snahu o stabilní prostředí v souladu s požadavky práva a ekonomiky a připravenost zavést nové instituty a následně je v praxi skutečně realizovat.

Přes veškeré výtky a problémy není zatěžko shrnout, že příslušný organizační i funkční rámec působí legitimně, je funkční a spojuje pověstnou dvojici „effective and efficient“.¹¹¹ Očividně TLD .eu předčila mateřskou a poněkud těžkopádnou a nedůsledně prosazovanou Lisabonskou strategii. Rozhodně se TLD .eu nestala ani vrcholnou doménou zahlcenou nefunkčními, nepoužívanými a parazitujícími doménovými jmény anonymních přihlašovatelů z neurčitých světových destinací ani předmětem činnosti nějakého samozvaného subjektu postrádajícího legitimitu ani zárodkem frustrace nositelů práv a oprávnění, kteří by se marně a zdoluhavě snažili domoci svých řádných nároků. Srozumitelné, dostupné a relativně neformální nalézací a exekuční řízení v řádu několika měsíců ohledně virtuality s ohromnou hodnotou, to zní více než lákavě a mělo by být vzat v potaz při úvahách o režimu doménových jmen z národních i generických domén.

Přirozeně ani v cyber-prostoru coby sféry virtuálního světa nepanuje shoda mezi vnímáním, obsahem a formou práva a etiky,¹¹² tj. ani v postmoderní, vědomostní, globální společnosti právo nesplývá či nenahrazuje etiku. Přirozeně virtualita, dynamičnost a novost internetu

je relativně novým fenoménem, na který nelze uspokojivě reagovat mechanickým použitím klasických metod a nástrojů. Anonymita oprávněných i rušitelů, vrozená multifunkčnost a bezbřehost, a to jak teritoriální tak i předmětová, činí úpravu ba dokonce samotný přístup k registraci a užití domén a doménových jmen značně problematickými. Určení společného jmenovatele je s ohledem na uvedenou globalitu a mnohotvárnost nesmírně složité. Tudíž hledání konsensu, legitimacy a kompetence k posuzování příslušných aspektů jsou náročné. Nicméně řešení či alespoň určité návody lze rozpoznat.

V rámci registračního procesu lze konstatovat, že TLD .eu vcelku úspěšně vystihla a zohlednila oprávnění i nekalé motivace a zájmy a reaguje na horizontální požadavek nikoli nekalého užití,¹¹³ a to nejen za využití poznatků zejména technického rázu ohledně zavádění nových vrcholných domén. Lze navrhnout k zvážení, zda relativně hladké spuštění TLD .eu a příslušné etapové registrace není především zásluhou zatím příliš nevyzdvihované a nediskutované, přitom však skoro až revoluční, změny v přístupu k problematice domén a doménových jmen. TLD .eu se jeví jako pilotní projekt nového modelu zakomponujícího veřejnoprávní i soukromoprávní prvky. Jinými slovy, do řízení a provádění registračních procesů pro TLD .eu, a to zejména na jejich počátku, se zapojily od nejvyšších veřejnoprávních orgánů a institucí přes jimi pověřené subjekty i čistě soukromoprávní subjekty bez přímé vazby na veřejnoprávní orgány. Tento na první pohled nesourodý a napříč institucionálním národním i nadnárodním rámcem jdoucí konglomerát institucí a osob dokázal a dodnes dokazuje fungovat a postupovat relativně jednotně, smysluplně a neodtažitě od praxe. Během těžkých zkoušek se snažil reagovat pragmaticky a současně konzistentně, viz Ovidio, a nakonec v nich obstál či je alespoň ustál.

Ohledně řešení sporné agendy je též možno se vyjádřit pozitivně, nicméně asi ztěžá lze hovořit o dramaticky inovativním přístupu, tj. rozhodovací praxi ohledně domén a doménových jmen z TLD .eu vcelku hladce a bez zásadních koncepčních změn navazuje na známé UDRP a RUDRP a využívá opět známé orgány, resp. orgán. Samozřejmě i zde jsou určité právní a technické změny (samotné znění ADR dokumentů, online řízení atd.)

Je politováníhodné, že některé publikace z poslední doby o TLD .eu stále rekapituluji a citují zmiňovaná Nařízení a související úpravu, přetiskují obsah internetových stránek, přikládají známé vzory dokumentů a statistické informace, aniž by přinášeli nové podněty či originální názory.¹¹⁴ Audere est facere!¹¹⁵ Například s ohledem na trvající a relativně ožehavou diskusi v rámci české odborné veřejnosti by bylo jistě přínosné, kdyby více autorů učinilo komparatistickou¹¹⁶ a multidisciplinární¹¹⁷ analýzu a vyjádřilo se k názoru, že TLD.eu posunuje či může posunout institucionální vnímání domén, doménových jmen a orgánů s nimi spojených, a jak to vlastně je s klasifikací a kategorizací doménového jména a práv k němu (věcná práva, relativní práva, právo k nehmotnému statku, jiná hodnota atd.). Doménová jména mají hodnotu, resp. platí se za jejich převod často velká cena, a figurují více méně mezi označeními tvořícími portfolio duševního vlastnictví subjektu, např. podnikatele,

106 SIKYTOVÁ, G. *Evropské domény* – Diplomová práce č. 8. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2009, s. 76.

107 AUGUSTIN, A. *Doménová jména a jejich užití při podnikání* – Diplomová práce č. 5. Praha, ČR: Metropolitní univerzita Praha, 2009, s. 62.

108 WOOD, N. Should you apply for a gLTD? *Managing Intellectual Property*. 211/July, August 2011, ISSN 0960-5002, p. 28-30.

109 Praxe je učitelkou všech věcí.

110 MEJŠNER, P. *Doménové spory* – Diplomová práce. Brno, ČR: Právnická fakulta Masarykovy univerzity – Katedra právní teorie, 2009, s. 56.

111 Dělat správné věci správně.

112 PLÁTKOVÁ, H., HAVRÁNEK, J. The forms of „Good Morals“ in Nowadays Legal Relationships. *Journal on Legal and Economic Issues of Central Europe*. 2010, Vol. 1, No. 2, ISSN 2043-85X, p. 43-45.

113 SENFTLEBEN, M. Chapter 7: Overprotection and protection overlaps in intellectual property law – the need for horizontal fair uses defences. in KUR, A., MIZARAS, V. *The Structure of Intellectual Property Law*. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing Limited, 2011, ISBN 978-1-84844-876-6, p. 180-181.

114 DISMAN, M.: *Právní úprava domény “.eu“*. Praha, ČR: Linde Praha, a. s., 2011, ISBN 978-80-7201-852-9, s. 97-98.

115 Troufat znamená činit, aneb Odvaha neváhá.

116 ENCHELMAIER, S. Chapter 11: Proprietary transactions in intellectual property in England and Germany: transfer of ownership, licensing, and charging. In KUR, A., MIZARAS, V. *The Structure of Intellectual Property Law*. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing Limited, 2011, ISBN 978-1-84844-876-6, p. 268.

117 MITROVIC, D. M. Chaos Theory and Legal Theory, - Modeling and Computing in Law. *Journal on Legal and Economic Issues of Central Europe*. 2011, Vol. 2, No. 2, ISSN 2043-85X, p. 44-49.

kteří může mít značnou hodnotu a tudíž jejich ponechání bez možnosti dostatečné ochrany rozhodně ekonomice ČR ani EU nepomůže. V současné ekonomice spočívající vedle klasických produkčních zdrojů (práce, přírodní zdroje, kapitál) na znalostech a informacích,¹¹⁸ si nemůže žádný podnikatel či podnik (přinejmenším ve střednědobém horizontu) dovolit nemít efektivní strategii duševního vlastnictví.¹¹⁹ Jisté není třeba rozebírat, že podnikatelská praxe právě v dnešní době potřebuje maximální podporu a že duševní vlastnictví je možná jedním z mále skutečných instrumentů pro překonání těžkostí a pro onen proklamovaný udržitelný rozvoj.

Resumé

Tento článek reaguje na četné úvahy o ne příliš úspěšné Lisabonské strategii jako takové a naopak relativně úspěšnému projektu s ní souvisejícím, resp. z ní částečně vycházejícím – TLD .eu. Hospodářství a trhy členských států EU i EU samotné potřebují zejména v dnešní ekonomice i jinak komplikované době kvalitní právní rámec, který citlivě zohledňuje a reflektuje na dynamicky se vyvíjející situaci. Postmoderní globální společnost je neodmyslitelně spojena s internetem, přičemž domény a doménová jsou důležitými hodnotami a instrumenty pro veřejnoprávní i soukromoprávní život. O to cennější je pozitivní, pružný a konzistentní přístup institucí a orgánů EU k TLD .eu a její velmi dobré nastavení. Poněvadž i toto může být zlepšeno a současně je již za status quo zdrojem pro inspiraci, je podrobnější a aktualizovaná analýza smysluplná a žádoucí.

Ani obsahem ani cílem článku není vyjmenovávat nezákladnější historické momenty a citovat či přímo kopírovat celá znění právních předpisů upravujících TLD .eu, to již bylo učiněno mnohokrát¹²⁰ a již řadu let není přínosné. Navíc tato informace je snadno dostupná na příslušných internetových stránkách.¹²¹ Naopak smyslem a skutečným jádrem je vystihnout zásadní prvky, ty kriticky vyhodnotit a zdůraznit jejich dopad pro nejen EU, ale i pro členské státy, včetně České republiky, a jejich právní řády a praxi. Přirozeně příslušný rozbor musí být zakončen a vycházet alespoň z krátké rekapitulace základních prvků a rysů právního a funkčního rámce TLD .eu, která je obsažena v části první, a z chronologického a podrobného nástinu zásadních milníků, který je obsažen v části druhé. Následuje část třetí hodnotící z vnitřku, tj. jak instituce a orgány EU vnímají a posuzují právní a ekonomické aspekty TLD .eu. Po přirozeně subjektivně kladné a homogenní prezentaci nastupuje podstatně kritičtější a heterogennější nástin vybraných názorů a přístupů z vnějška, tj. čtvrtá část je jakýmsi konglomerátem stanovisek z různých úhlů a od odlišných představitelů a tudíž vyznívá místy nesourodě. Z tohoto důvodu článek skutečně kulminuje v závěru, kterým se získané poznatky a nastíněné skutečnosti, názory a doporučení sladují a do únosné míry sjednocují a současně nechávají vyznít osobnímu názoru autorky článku.

Resume

This article is in reaction to the numerous thoughts and on-going debates about the not very successful Lisbon strategy per se and about a relatively successful project related to, resp. arising out of, the Lisbon strategy - TLD .eu. The economy and markets in the EU member states and in the EU itself need, particularly in today's challenging and complex times a high quality legal framework which sensibly considers and reflects the dynamically developing evolution. Our postmodern society is inherently linked to the internet, and domains and domain names constitute important values and instruments with respect to public as well as private life. This makes the positive, flexible and consistent approach of institutions and organs of the EU and the correct setup of the TLD .eu even more valuable. While this status quo is a great source for the inspiration, there is still room for improvement, and thus a detailed and updated analysis is both meaningful and desirable.

A survey of the most important historic moments and the referencing, or even copying, of the entire versions of legal regulations with respect to TLD .eu are definitely not the aim or content of this article. This has been done numerous times¹²² and for a number of years past is no longer of any particular benefit. Additionally, this information is readily accessible on relevant internet pages.¹²³ In contrast, the true cornerstone and goal here is to present crucial elements, to analyze them critically and to pinpoint their consequences not only for the EU, but also for national states, including the Czech Republic, and their legal regime and business praxis. Naturally, the study and reasoning must be anchored and backed up by a short recapitulation of the basic elements and features of the legal and functional framework, which is furnished in the first part of the article, and by a chronological and detailed review of milestones, included in the second part. The third section deals with internal evaluations, i. e. how institutions and organs of the EU perceive and judge the legal and economic aspects of TLD .eu. After this logically subjective, positive and homogenous presentation, there follows a much more critical and heterogeneous summary of selected external opinions and approaches, i. e. the fourth part is a sort of conglomeration of points of views from various angles by different authors, and thus occasionally they are confusing and contradictory and need to be made more compatible. The article truly culminates in its last section where the collected knowledge and described facts, opinions and recommendations are brought together and reconciled as appropriate, while at the same time the author of the article uses the opportunity and takes the liberty to express her own opinions.

118 NOVÁKOVÁ, V., SLUKOVÁ, K. Science, Research, Education – Key Elements of the Economic Development. *Journal on Legal and Economic Issues of Central Europe*. 2011, Vol. 2, No. 1, ISSN 2043-85X, p. 58-65.

119 MARZETTI, M. IP Education – what next? *WIPO Magazine*, 5/2011, ISSN 1020-7074, p. 25

120 Např. RABAN, P., MORAVCOVÁ, M., STRNAD, M., TLOUŠŤOVÁ, P., ZAHRADNÍKOVÁ, R. *.eu domain name, .eu doména*. 1. vydání. Praha, ČR: C. H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-525-9 a DISMAN, M.: *Právní úprava domény „.eu“*. Praha, ČR: Linde Praha, a. s., 2011, ISBN 978-80-7201-852-9.

121 <http://www.eurid.eu/>, <http://www.nic.cz/>, <http://www.soud.cz/>, <http://eu.adr.eu/> atd.

122 Např. RABAN, P., MORAVCOVÁ, M., STRNAD, M., TLOUŠŤOVÁ, P., ZAHRADNÍKOVÁ, R. *.eu domain name, .eu doména*. 1. vydání. Praha, ČR: C. H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-525-9 a DISMAN, M.: *Právní úprava domény „.eu“*. Praha, ČR: Linde Praha, a. s., 2011, ISBN 978-80-7201-852-9.

123 <http://www.eurid.eu/>, <http://www.nic.cz/>, <http://www.soud.cz/>, <http://eu.adr.eu/> atd.

Mgr. Adéla Drvotová¹

REGIONÁLNÍ PATENT ARABSKÝCH STÁTŮ V OBLASTI PERSKÉHO ZÁLIVU

V roce 1981 byla založena Rada pro spolupráci arabských států v Zálivu (Cooperation Council for the Arab States of the Gulf, zkráceně Gulf Cooperation Council – dále jen GCC) jako regionální organizace arabských států v oblasti Perského zálivu. Má 6 členů, Bahrajn (BH), Katar (QA), Kuvajt (KW), Omán (OM), Saudskou Arábii (SA) a Spojené arabské emiráty (AE).

Zasedání GCC v roce 2011 bude nadále rozhodovat o přistoupení Iráku.

V roce 1992 GCC přijala Nařízení o patentech (dále jen Nařízení) a položila tak základy pro vznik společného regionálního patentu. Prováděcí předpis k tomuto Nařízení pak byl přijat v roce 1996 a tak regionální GCC patentový úřad mohl začít přijímat první regionální přihlášky 3. října 1998. Do roku 2002 však nebyl udělen ani jeden patent, protože se zjistilo, že Nařízení není v souladu se závazky, vyplývající z TRIPs, a musí tak být změněno. Nařízení tak bylo změněno v roce 1999 a jeho prováděcí předpis pak rok poté, takže se stalo aplikovatelným až od 1. července 2000.

První nařízení a jeho prováděcí předpis byly vytvořeny ve spolupráci s patentovým úřadem Saudské Arábie, takže vycházelo z principů známých ze saudskoarabské patentové úpravy z roku 1990. GCC patentový úřad také v úvodní fázi svého fungování využíval jen mírně upravené formuláře saudskoarabského úřadu. Pozměněné Nařízení a jeho prováděcí předpis se pak lišily od předchozí úpravy jen uvedením do souladu s TRIPs.

Před vznikem GCC patentového systému a GCC patentového úřadu existovaly v regionu jen dva funkční patentové úřady, a to patentové úřady Saudské Arábie a Spojených arabských emirátů. Saudskoarabský patentový zákon z roku 1990 byl v roce 2004 novelizován, zatímco ve Spojených arabských emirátech platí patentový zákon z roku 1992. Oba tyto úřady přijímají patentové přihlášky a udělují patenty. Kuvajt sice má patentový zákon z roku 1962, novelizovaný v roce 1999, ale není známo, že by nějaký patent již udělil. Obdobná situace je i v případě Kataru, Bahrajnu a Ománu.

Podle GCC patentového práva z roku 1992 nebylo možné získat pro stejný vynález paralelně národní a regionální patent, tato překážka však byla novelou z roku 1999 odstraněna.

GCC patentový systém není součástí PCT systému, ani není signatářem Pařížské unijní úmluvy. GCC patentový úřad však unijní prioritu uznává a lze ji tak v přihláškách nárokovat stejně jako by GCC signatářem Pařížské unijní úmluvy byl.

GCC patentové právo hmotné v zásadě kopíruje světové standardy, takže patentovatelný vynález musí být nový, zahrnovat vynálezickou činnost a být průmyslově využitelný. Přitom,

- je vyžadována novost absolutní;
- vynálezická činnost je přítomna, pokud nárokován vynález nevyplývá odborníku v příslušné oblasti techniky zřejmým způsobem ze stavu techniky;

- vědecké teorie a matematické metody, programy počítačů, obchodní metody, odrůdy rostlin, léčebné metody atd. se nepovažují za vynálezy;
- popis vynálezu musí objasňovat vynález natolik jasně a úplně, aby to umožňovalo odborníku v příslušné oblasti techniky jeho uskutečnění;
- nároky musí být jasné, stručné a plně podložené popisem;
- z dřívější přihlášky podané kdekoli lze nárokovat prioritu, a to ve lhůtě 12 měsíců od data podání takové přihlášky;
- předmět přihlášky nesmí být v rozporu s morálkou (šaría – islámské právo), nebo veřejným pořádkem, sledovaným v členských zemích GCC.

GCC patentový úřad (dále jen Úřad) nemá žádné pobočky, takže patentové přihlášky je nutno podávat u Úřadu, který má sídlo v Generálním sekretariátu arabských států v Zálivu v Rijádu, hlavním městě Saudské Arábie. Občané členských států GCC mohou podávat přihlášky přímo, zatímco přihlašovatelé z nečlenských států musí být zastoupeni místními „patentovými zástupci“. GCC patentový systém ovšem nezná pojem patentového zástupce v našem pojetí, takže se jedná o advokáty, právníky, společnosti či jednotlivce, kteří mají oprávnění k právnímu zastupování.

Podlohy přihlášky v písemné formě i na nosiči by měly být podány jak v arabštině, tak i v angličtině, spolu s případnými dalšími přílohami, jako je ověřený prioritní doklad, postupní listiny, plná moc pro zástupce, apod.

Pro přiznání data podání je však nutno předložit minimálně přihlašovací formulář, úplné podlohy v arabštině nebo angličtině a přihlašovací poplatek; ostatní dokumenty lze předložit dodatečně, nejpozději však do tří měsíců od data podání.

Úřad přihlašovatelům poskytuje software k sestavení a podání patentové přihlášky. Software si lze zdarma stáhnout z internetových stránek² Úřadu. Pomocí tohoto software vytvořená informace, uložená na nosiči, by měla být přiložena k přihlášce, neboť to usnadňuje a urychluje vstupní řízení o patentové přihlášce v Úřadu.

Pokud podaná přihláška úspěšně projde předběžným formálním průzkumem, vyzve Úřad přihlašovatele, aby zaplatil poplatek za rešerši a průzkum a popř. předložil další dokumenty, jako např. rešeršní zprávy, informaci o příp. již udělených patentech, apod.

Rešerše prováděné přímo v Úřadu jsou limitované i patentovými databázemi, které má Úřad k dispozici, tj. zejména těmi, které jsou volně na internetu³. Úřad pak má svoji vlastní databázi podaných přihlášek, která však dosud není veřejně přístupná a slouží k rešerši na starší práva u konfliktních přihlášek.

Udělený GCC patent, zveřejněný jak v anglické, tak i arabské verzi, je platný na teritoriu všech šesti členských států a nevyžaduje žádnou formu validace, tak jak je např. známa z evropského patentového systému. Vydání patentu je oznámeno v Úředním věstníku.

Proti udělenému GCC patentu může být podán v tříměsíční lhůtě odpor, který projednává rovněž Stížnostní komise Úřadu. Žalobu na porušení GCC patentu pak projednává soud toho členského státu, ve kterém k údajnému porušení došlo. Konkrétně podle článku 26 Nařízení: „Kompetentní orgány každého z členských států projednávají veškeré spory týkající se porušování

² <http://www.gccpo.org/>

³ USPTO, esp@cenet, JPO

¹ Mgr. Adéla Drvotová působí jako Office manager v podniku Profil Media, je absolventkou MUP.

či hrozícího porušování patentu. Tyto orgány projednají uvedené spory v souladu s ustanoveními Nařízení a – pokud jsou – národními předpisy, týkajícími se národních patentů, jinak podle všeobecných pravidel.“ Dosud není znám žádný případ porušování GCC patentu. Není také známo, jak by bylo postupováno v případě protinávrhu na zrušení takového patentu.

Za udržování patentu v platnosti (max. 20 let od data podání přihlášky) je nutno platit roční udržovací poplatky, které lze uhradit v dodatečně tříměsíční lhůtě, popř. s příplatkem ještě v další tříměsíční lhůtě.

Webové stránky GCC patentového úřadu jsou dosud velmi skromné, zejména pokud jde o osud podaných a rozhodnutých patentových přihlášek, a proto získání úplnějších informací vyžaduje studium Úředního věstníku.

Patent

Ochrana ve formě patentu je využívána na vynálezy, kterým v průmyslovém vlastnictví rozumíme v podstatě každé technické řešení, které vzniklo tvůrčí činností. Pokud takový vynález splňuje všechny body uvedené v kapitole „podmínky patentovatelnosti“, může na něj být udělena ochrana ve formě patentu. Vynálezy mohou být uděleny na výrobky technického charakteru, výrobní postupy nebo pracovní postupy.

Vlastní patent je možné využít ve formě podílu na zisku z prodeje, udělování licencí, nebo jej lze používat jako přínos pro financování. Výměnou se očekává, že bude poskytnut úplný popis vynálezu, aby mohli všichni těžit z tohoto pokroku v technologii a znalosti.

Veřejnost se po zveřejnění může s novým vynálezem seznámit za předpokladu, že jej nebude používat, prodávat nebo s ním jakkoli disponovat bez svolení majitele patentu. Teprve poté, co patentová ochrana vyprší, popřípadě je-li patent zrušen, může kdokoli svobodně vynález využívat.

Doporučuje se najímání zkušených agentů, což jsou většinou právníci s licenci, kteří se specializují na patentové právo. Nekvalifikovaný patentový zástupce není oprávněn k zastupování v rámci žádosti o patentovou ochranu, a proto je lepší požádat o doložení kvalifikace před samotným najmutím zástupce. Poplatky za právní zastupování nejsou regulovány zákonem, takže by se měl zájemce dohodnout na provizi předem. Poté, co je jmenován patentový zástupce, veškerá korespondence ze strany úřadu probíhá s ním. V případě, že bychom nebyli s jeho průběžnými výsledky spokojeni, můžeme zástupce kdykoli změnit.

Pomocí patentového zástupce se přihlašovatel pokouší získat co nejširší působnost ochrany patentu a vyhnout se tak zbytečným nákladům, především tím, že mu připraví veškeré dostupné informace.

Na základě dodaných informací sestaví patentový zástupce nejvhodnější soupis patentových nároků. Ty určují konečný rozsah patentu, a musí proto být určeny velmi pečlivě, abychom zabránili případné konkurenci „obejití“ našich nároků a vytvoření konkurenčního patentu. Při vytváření patentových nároků platí pravidlo, že by měly být definovány stručně, jasně a měly by být podloženy popisem. V případě patentových sporů představuje výklad patentových nároků zásadní význam při zjišťování porušování práv z patentu a při rozhodování o jeho samotné platnosti. Přihlašovatel si musí brát v potaz, že nesprávná nebo nevhodná formulace patentových nároků pro něj může mít nedozírné následky, protože práva na vynález mohou být pro jeho potřeby chráněna bezvýznamným patentem.

Podmínky patentovatelnosti

Chce-li být vynález patentován, musí splňovat základní kritéria patentovatelnosti:

- musí být světově nový,
- musí zahrnovat vynálezeckou činnost,
- musí být průmyslově využitelný.

Vynález se může týkat nového produktu, nového procesu, nebo nového využití stávajících výrobků nebo postupů.

1. Kritérium novosti

Vynález je podle patentového zákona nový, není-li součástí dosavadního stavu techniky. Stavem techniky se rozumí vše, co bylo zveřejněno kdekoli na světě před datem podání, od něhož přihlašovatelí přísluší právo přednosti formou písemného nebo ústního sdělení, použitím, nebo jakýmkoli jiným způsobem zveřejnění pro veřejnost. Veřejností se v tomto pojetí rozumí neomezený okruh osob. To znamená, že je vyžadována absolutní světová novost.

Překážkou novosti nejsou:

- a) zpřístupnění vynálezu veřejnosti do jednoho roku před datem podání, nebo, kde byla prioritá platná tvrzením, do jednoho roku před dnem priority, kvůli nebo v důsledku zneužití ze strany třetí osoby vůči žalobci nebo jeho předchůdce v názvu;
- b) zobrazení vynálezu přihlašovatelem nebo jeho právním předchůdcem na úředně uznané výstavě ve lhůtě šesti měsíců před datem podání. V případě výstavy v členské zemi GCC žadatel musí před začínající výstavou podat žádost o poskytnutí dočasné ochrany u GCC Patentového úřadu, doplněnou stručným popisem vynálezu, výkresy, uvedením dotyčných produktů a uhradit příslušný poplatek. Úřad může vyzvat žadatele k poskytnutí dalších údajů. Potvrzení o udělení dočasné ochrany může být pak vydané Úřadem, které platí maximálně do šesti měsíců od oficiálního zahájení dané výstavy. V případě produktů musí být vystavovatel na oficiálně uznané výstavě mimo členskou zemi GCC řádně vybaven ověřeným potvrzením od příslušného orgánu, které specifikuje množství a určení vystavovaných produktů. Dále je v ní uveden přesný termín předmětné výstavy.

2. Kritérium vynálezecké činnosti

Za vynález se považuje tehdy, zahrnuje-li vynálezeckou činnost s ohledem na relevantní stav techniky. To je splněno v případě, že pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky.

3. Kritérium průmyslové využitelnosti

Vynález se považuje za průmyslově využitelný, pokud může být vyráběn nebo používán v jakémkoli druhu průmyslu, zemědělství, rybolovu či službách. „Průmysl“ v této souvislosti by neměl být vykládán v nejširším slova smyslu tak, že zahrnuje také řemesla.

U vynálezu musí být okamžitá nebo budoucí prokazatelná možnost jejich opakované realizace. Nelze například spoléhat na vynález, který je vázán na neopakovatelné přírodní nebo jiné podmínky.

Nepatentovatelné vynálezy

Za vynálezy se nepovažují a nemohou být patentovatelné:

1. Objevy, vědecké teorie a matematické metody.
2. Počítačové programy.
3. Plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti, hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti.
4. Rostlinné odrůdy a druhy zvířat, biologické procesy pro výrobu rostlin nebo živočichů, s výjimkou mikrobiologických procesů a produktů z nich.
5. Metody pro chirurgické nebo terapeutické léčení lidského nebo zvířecího těla, a diagnostické metody použití na lidském nebo zvířecím těle, jakýkoli z těchto postupů použitý v těchto činnostech může být patentován.
6. Vynálezy, které jsou nebo jejichž použití je v rozporu s islámským právem šaría⁴, nebo s veřejným pořádkem nebo s dobrými mravy Rady pro spolupráci členských států v Perském zálivu.

GCC Rada ministrů může vyloučit určité vynálezy z patentové ochrany, kdykoli je to nutné k zabezpečení veřejného pořádku a morálky, včetně ochrany zdraví lidí, zvířat a rostlin, život a zdraví, nebo k zabránění vážnému poškození životního prostředí. Chemické výrobky, léčiva, mikrobiologické procesy a produkty z nich mohou být patentovány.

Přestože počítačové programy nejsou patentovatelné jako takové (ale mohou být chráněny autorským právem jednotlivých členských států GCC), mohou být vynálezy související s počítačem patentovatelné, když jsou zachovány základní podmínky patentovatelnosti⁵.

Doba platnosti patentu

Doba platnosti patentu je dvacet let od podání přihlášky a není možné ji prodloužit.

Podle ustanovení patentového práva GCC je použitelná priorita k 16. srpnu 2000 a patent je platný po dobu 15 let od data udělení. Patent podléhá placení ročních poplatků a po jejich řádném splacení může žadatel podat žádost o jeho prodloužení. Po uhrazení příslušného poplatku během posledních 90 dnů trvání stávající patentové ochrany může být doba z patnáctiletého období jednorázově prodloužena o dalších pět let.

⁴ „Je to právní rámec, který reguluje některé veřejné i soukromé aspekty života lidí žijících v právním systému založeném na muslimských principech. Šaría se zabývá běžnými záležitostmi života včetně politiky, ekonomie, bankovníctví, obchodu, smluv, rodiny, sexuality, hygieny a sociálních věcí.“ Zdroj: Wikipedia: <http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0ar%C3%ADa>

⁵ musí být světově nový, musí zahrnovat vynálezickou činnost, musí být průmyslově využitelný

Dalo by se tedy předpokládat, že doba trvání všech patentů GCC je dvacet let od data podání a podléhá placení ročních poplatků.

Žadatel

Žadatelem může být vynálezce, nebo jeho právní nástupce (individuální majitel soukromého podniku, firmy, právnické osoby, vládní organizace). Pokud byl vynález učiněn společně dvěma nebo více osobami, mají nárok na patent rovným dílem, nebylo-li stanoveno jinak. Pokud byla podána více než jedna žádost, týkající se téhož vynálezu, patent bude udělen té straně, jejíž přihláška má datum dřívější priority.⁶

Cizinci mohou podat patentovou přihlášku a získat GCC patent ve stejném rozsahu jako státní příslušníci a rezidenti Rady pro spolupráci členských států v Zálivu.

Žadatelé, kteří nemají bydliště nebo pobyt v některém ze členských států, musí mít registrovaného zástupce jmenovaného Radou s bydlištěm v těchto členských státech. Korespondence mezi GCC patentovým úřadem a žadatelem je prováděna prostřednictvím zástupce.

Patentové přihlášky

Arabské země jsou dosud považované za rozvojové země, ale vzhledem ke svým ohromným zásobám ropy a zemního plynu patří tento region k nerychleji rostoucím ekonomikám světa. Naprostá většina patentových přihlášek se zde objevuje v oblasti ropného a plynárenského průmyslu. Nárůst patentových přihlášek je během posledních let v rámci GCC rostoucí.

Nárůst patentových přihlášek:

Tabulka 1 – Patentové přihlášky GCC

	2006	2007	2008	2009	2010
Bahrain	0	0	3	1	0
Kuwait	1	2	2	1	0
Omán	0	0	0	2	4
Katar	0	0	0	1	7
Saudská Arábie	53	45	60	70	78
Spojené arabské emiráty	15	20	24	28	29
CELKEM	69	67	89	103	118

zdroj: <http://gulfnews.com/business/general/gcc-patent-filings-rise-14-56-per-cent-1.770108>

Počet GCC patentových přihlášek je celosvětově velmi zanedbatelný. I přes fakt, že se počet přihlášek stále zvyšuje, tvoří jen nepatrnou součást světového dění. Mezi největší přihlašovatele se v roce 2010 zařadily USA (44 855 patentových přihlášek), Japonsko (32 156 patentových přihlášek), Německo (17 171 patentových přihlášek) a Čína (12 337 patentových přihlášek)⁷.

⁶ pravidlo first to file

⁷ <http://czech.cri.cn/221/2011/04/20/1s121304.htm>

Pro příklad bylo v České republice, ať už národní cestou, nebo prostřednictvím tzv. validace patentů udělených Evropským patentovým úřadem v roce 2010 uděleno 4,6 tisíc patentů, tj. o 3 tisíce více než před deseti lety.⁸

„Podle předběžných údajů WIPO vzrostl i přes neklidné ekonomické podmínky způsobené světovou krizí počet mezinárodních patentových přihlášek v zemích Perského zálivu o 14,56 procenta, tedy na 118 v roce 2010 v porovnání se 103 v roce 2009. Saúdská Arábie zaznamenala nejvíce patentových přihlášek s počtem 78, následují Spojené arabské emiráty s 29, Katar se 7, Omán se 4, v Kuvajtu a Bahrajnu nezaznamenali v roce 2010 žádnou.

V oblasti Perského zálivu byl největší meziroční růst o 600 procent v Kataru, následně Ománu se 100 procenty, zatímco Spojené arabské emiráty zaznamenaly nárůst o 3,57 procenta. Spojené arabské emiráty a Saúdská Arábie měly největší meziroční růst 16,66 procenta v roce 2009.⁹

Požadavky na podání přihlášky

Žádost o patent se může týkat pouze jednoho vynálezu nebo skupiny vynálezů spojených tak, aby tvořily jedinou obecnou vynálezovou myšlenku patentu. GCC zákon v současné době neustavuje zvláštní ustanovení o rozdělení přihlášky patentu.

1. Patentová přihláška v arabštině na předepsaném formuláři¹⁰ ve dvou vyhotoveních.
2. Celé jméno a adresu vynálezce, vynálezců; celé jméno a adresu, telefon, faxové číslo a e-mailová adresa patentového zástupce, seznam příloh s uvedením počtu stran příloh, informace s ohledem na již podané přihlášky patentů týkající se stejného vynálezu, údaj, zda vynález byl již dříve zveřejněn, potvrzení od přihlašovatele, že informace uvedené v přihlášce jsou závazné a konkrétní, a že přiložené dokumenty jsou připraveny v souladu s platnými právními předpisy, že si je přihlašovatel vědom, že věcný průzkum bude proveden mimo členské státy GCC a že on bude nést veškeré důsledky vyplývající z nepředložení věrohodných informací.
3. Plnou moc podepsanou přihlašovatelem, která je řádně notářsky ověřená a schválená konzulem některého z členských států Rady pro spolupráci v Perském zálivu.
4. Pokud je žadatelem právnická osoba, výpis z obchodního rejstříku anebo úřední výpis z předmětů činností z obchodního rejstříku, notářsky ověřené a řádně schválené od konzula jakékoli státu Rady pro spolupráci v Perském zálivu.
5. Popis vynálezu v angličtině a arabštině, ve dvou vyhotoveních (originál a kopie), přičemž je jedna kopie pro zástupce. Popis vynálezu musí být uveden způsobem, který je jasný a přesný, aby podle popisu vynálezu mohl průměrný odborník jednoznačně seznat podstatu vyplývající ze stavu techniky.
6. V případě přihlášky vyžadující použití mikroorganismu, který není k dispozici veřejnosti před datem podání, bude vynález považován za dostatečně zpřístupněný tak, aby osoba, průměrně znalá v daném oboru byla schopna vynález uvést v platnost a to za předpokladu, jestliže kultura mikroorganismu, kterého se vynález týká, byla uložena u deponitáře schváleného orgánem před podáním přihlášky nebo data priority.

⁸ <http://notes2.czso.cz/csu/tz.nsf/itisk/AA00438019>

⁹ Uvedl Francis Gurry, ředitel Světové organizace duševního vlastnictví

¹⁰ Formulář 1

7. Patentové nároky musí přesně definovat, na co je ochrana požadována, musí být jasné a stručné, musí být vzájemně provázané a musí definovat podstatu vynálezu v určitém smyslu tak, aby bylo možno posouzení rozsahu ochrany bez nutnosti konzultovat popis nebo výkresy s výjimkou případů naprosto nezbytných. Nároky musí být plně podloženy popisem. Následuje údaj o všech nových nebo inovačních znacích vynálezu odlišujících od dosavadního stavu techniky. Nároky musí být číslovány. Počet nároků musí být přiměřený vzhledem k povaze vynálezu.

Priorita

Právo přednosti vzniká přihlašovatelem podáním patentové přihlášky. Přihlášky vynálezu podané u GCC patentového úřadu mohou mít právo přednosti před patentovými přihláškami, které byly podané s národní nebo regionální kanceláří v jakékoliv zemi GCC. Právo přednosti musí přihlašovatel v přihlášce uplatnit uvedením data podání patentové přihlášky, ze které uplatňuje právo přednosti. Uvádí se také číslo přihlášky a stát, ve kterém byla podána. Pokud takové číslo ještě nebylo přiděleno při podání přihlášky GCC, musí GCC patentový úřad toto číslo oznámit, jakmile je přiděleno.

Přihlašovatel je vybaven prioritním dokladem, což je kopie přihlášky, jejíž priorita se uplatňuje, a s ní spojené doklady a potvrzení s uvedením data podání, číslo a země podání přihlášky, spolu s jeho arabským překladem. Priorita musí být uplatněna při podání přihlášky nebo do tří měsíců poté. Pokud je prioritní doklad v anglickém jazyce, musí být jeho překlady i do arabštiny. Prioritu z dřívější přihlášky lze uplatnit bez ohledu na další osud této přihlášky. Pokud je prokázáno, že bylo jednáno v dobré víře, výrobek je vyráběn nebo používán, je již zahájen proces výroby produktu nebo se uskutečňují přípravy za tímto účelem před datem podání patentové přihlášky týkající se téhož výrobku či procesu jinou stranou nebo, je-li platně prohlášeno, že se tak dělo před dnem vzniku práva přednosti této přihlášky, uvedené zařízení bude mít i přes udělení patentu právo i nadále na takovou výrobu nebo použití. Takovému předchozímu uživateli může být právo přiděleno pouze společně s daným zařízením.

Poplatky

V Saudské Arábii je od 16. srpna 2000 oficiálním platidlem Rial SAR.¹¹

V současné době existuje dvoustupňový systém poplatků s poplatky pro jednotlivce i ostatní subjekty včetně soukromých zařízení a komerčních podniků. Všechny poplatky jsou uváděny v SAR.

Při podání žádosti

a) Pro jednotlivce.....	2 000
b) Pro jiné než jednotlivce.....	4 000

¹¹ K 1. 6. 2011 je aktuální kurz 1 SAR = 4,551 Kč. V období od 1. 6. 2010 – 1. 6. 2011 je průměrný kurz 1 SAR = 4 9189 Kč.

Změna nebo doplnění patentové přihlášky

- a) Pro jednotlivce..... 500
 b) Pro jiné než jednotlivce..... 1 000

Poplatek za průzkum: Skutečné náklady (variabilní)Poplatek za poskytnutí a zveřejnění

- a) Pro jednotlivce..... 2 500
 b) Pro jiné než jednotlivce..... 5 000

Roční poplatky jsou splatné ve vztahu k podané patentové přihlášce i k již uděleným patentům do vypršení dvacátého roku od podání. Roční poplatky se platí předem během prvních tří měsíců každého kalendářního roku po podání (bez ohledu na skutečné datum podání přihlášky nebo data priority), a poprvé v průběhu prvních tří měsíců kalendářního roku následujícího po datu podání žádosti. To znamená, že roční poplatky se platí v lednu, únoru nebo březnu každého kalendářního roku, který následuje po podání žádosti.

Roční poplatky mohou být za poplatek splatné v průběhu doby odkladu tří měsíců¹². Příplatek k úhradě ročního poplatku po dobu tříměsíčního odkladu je v současné době SAR 500 pro jednotlivce, a SAR 1 000 pro jiné než pro jednotlivce. Roční poplatky za dva roky nebo více let, nebo dokonce všechny roční poplatky za celou dobu trvání patentu mohou být splaceny společně. GCC zákon v současné době stanoví, že pokud uplynou tři roky, aniž by se patentový úřad vyjádřil o patentové přihlášce, má žadatel možnost pozastavit vyplácení ročních poplatků, dokud úřad nevydá rozhodnutí o udělení patentu. Po vydání pravomocného rozhodnutí musí být nahromaděné nezaplacené roční poplatky zaplacený. Pokud nebyl roční poplatek zaplacen včas, ani s penále do tříměsíční lhůty, patentová přihláška nebo udělený patent bez možnosti obnovy zanikne.

Úřední postupy

GCC patentové přihlášky jsou podávány u patentového úřadu pro spolupráci v Zálivu v saúdskoarabském Rijádu. Žádosti o udělení patentu GCC nelze podat s národními úřady členských států GCC. Úřad provede průzkum patentové přihlášky a posoudí, zda je přihláška v souladu s předepsanými dokumenty, náležitostmi a postupy.

Od zahájení činnosti se Úřad potýká s nedostatkem patentových examinatorů z jednotlivých technických oblastí, kteří by byli schopni provádět věcný průzkum patentových přihlášek. Proto byly podepsány dohody s některými zahraničními patentovými úřady (Rakousko, Austrálie a Čína), jejich předmětem je jednak vyškolení potřebných místních examinatorů a jednak na žádost i vlastní provedení rešerše a průzkumu jménem Úřadu.

V praxi to vypadá tak, že v některých technických oborech provedou u přihlášek examinatori Úřadu sice jakousi předběžnou rešerši a věcný průzkum a tyto jsou postoupeny některému z výše uvedených zahraničním patentovým úřadům k ověření, resp. doplnění do finální podoby. Pokud tak přihlašovatel nepodá podlohy přihlášky ihned v angličtině a na nosiči, je k tomu

Úřadem vyzván, aby mohla být přihláška postoupena zvolenému zahraničnímu úřadu k provedení či dohotovení rešerše a věcného průzkumu.

Vydané průzkumové zprávy se rovněž běžně opírají o zveřejněné rešeršní zprávy z jiných úřadů (např. PCT orgánů pro mezinárodní rešerši). Pokud byly v přihlášce provedeny nějaké změny, pak je vydána buď další průzkumová zpráva, nebo dojde k udělení patentu či zamítnutí přihlášky. Změny, které u analogických patentových přihlášek v zahraničí vedly k udělení patentu, jsou zpravidla akceptované i u Úřadu. Proti zamítnutí přihlášky lze v tříměsíční lhůtě podat stížnost ke Stížnostní komisi Úřadu.

Formální průzkum

V rámci formálního průzkumu se v přihlášce nejprve ověřuje, zda jsou splněny formální náležitosti stanovené právním řádem tak, aby byly splněny požadavky pro získání podání. Pokud jsou tyto požadavky splněny, bude následně přiznáno datum podání. Pokud jsou zjištěny nějaké nedostatky, bude žadatel vyzván k nápravě ve stanovené době do maximálně tří měsíců od data výzvy, v opačném případě bude přihláška považována za nepodanou.

Věcný průzkum

Pokud je přihláška shledána po formální stránce vyhovující, je podrobena věcnému průzkumu. Patentový úřad provede odhad nákladů na věcný průzkum na základě hodnotící studie a uvědomí o tom žadatele. Žadatel pak musí zaplatit poplatek za průzkum v době do maximálně tří měsíců. Pokud tak neučiní, přihláška se stane odvolanou. Pokud je poplatek za průzkum zaplacen v daném termínu je přihláška podrobena věcnému průzkumu, který schvaluje zahraniční kancelář nebo orgán. V současné době se v zásadě věcný průzkum provádí pomocí rakouského patentového úřadu, nebo australského patentového úřadu, ale záměr je takový, že si v budoucnu věcný průzkum bude provádět GCC patentový úřad sám. Pokud jsou během věcného průzkumu nalezeny námitky, je žadatel vyrozuměn a vyzván, aby do tří měsíců na tyto námitky odpověděl, pokud tak neučiní, bude přihláška zamítnuta. Při odpovědi by měl žadatel provést požadované změny. Odpověď žadatele bude přezkoumána na jeho náklady. Ve vyjádření mohou být vyžadovány další informace ve lhůtě doplnění do tří měsíců a odpověď žadatele bude opětovně zkoumána na jeho náklady. Pokud se zjistí, že ze stanovených důvodů nemůže být žádná patentová ochrana udělena, bude tato přihláška zamítnuta odůvodněným rozhodnutím a žadatel bude vyrozuměn. Toto rozhodnutí bude následně zveřejněno.

Proti konečnému rozhodnutí patentového úřadu může být podáváno odvolání u Odvolací komise do tří měsíců ode dne, kdy bylo rozhodnutí doručeno, nebo od data zveřejnění (podle potřeby). Další odvolání proti rozhodnutí komise může být podáno u příslušného soudu v Saúdské Arábii.

Žadatel může také požádat o změnu své přihlášky, o doplnění údajů, nebo o opravu redakční chyby nebo chyby ve výpočtu, za předpokladu, že patentový úřad souhlasí. Důvod této změny nebo doplnění musí být uveden, a je potřeba zaplatit požadovaný poplatek. Změny, které tvoří podstatnou změnu obsahu původně podané přihlášky, nejsou povoleny.

¹² Tj. v průběhu dubna, května a června.

Bylo stanoveno, že kdykoli do přijetí konečného rozhodnutí může žadatel přihlášku zrušit, nicméně v případě odstoupení od smlouvy nevzniká nárok na vrácení poplatků nebo výdajů vynaložených na přihlášku, a žadatel nebude mít nárok na vrácení podaných dokumentů.

Pokud je během věcného průzkumu zjištěno, že jsou všechny požadavky splněny, může být patent udělen, přičemž patentový úřad vydá rozhodnutí o udělení patentu. Žadatel pak bude vyzván, aby zaplatil poplatek za udělení a zveřejnění, který musí uhradit do tří měsíců, přičemž může být tento termín jednou prodloužen o další tři měsíce. Pokud tak neučiní, přihláška bude zamítnuta. Pokud je poplatek za poskytnutí a zveřejnění včas zaplacen, bude rozhodnutí o poskytnutí ochrany zveřejněno. Podle současně platných předpisů se zveřejnění patentové přihlášky uskuteční až po udělení patentu a během procesu pro její udělení nebude patentová přihláška zveřejněna.

Během následujících tří měsíců ode dne zveřejnění může jakákoli zúčastněná strana podat námitky proti udělení patentu u Odvolací komise. Je-li námitka akceptována, bude patent zrušen, v opačném případě bude zachován.

Registrace patentu a vydání patentového certifikátu

Pokud během tří měsíců od zveřejnění přihlášky nebyly podány žádné námitky, nebo v případě, že u podaného odporu bylo rozhodnuto ve prospěch patentu, bude patent zapsán do rejstříku a patentový certifikát s podrobným popisem a výkresy bude vydán majiteli patentu. Na titulní straně ochranného osvědčení musí být uvedeno:

- číslo žádosti, na které byl patent udělen;
- číslo a datum o udělení patentu, a číslo a datum vydání patentu;
- jméno vynálezce (s výjimkou, pokud by vynálezce vydal písemnou žádost, aby se tak nestalo), jméno, národnost a adresu majitele patentu;
- název vynálezu;
- příslušnou mezinárodní klasifikaci, dobu platnosti patentu a datum začátku a konce platnosti této smlouvy, kde se uplatňovala priorita, datum, země podání a číslo přihlášky, jejíž priorita byla uplatněna;
- jméno zástupce majitele patentu, číslo a datum vydání, ve kterém bylo oznámeno o rozhodnutí o udělení patentu, přihlášku, patenty a odkazy citované ze stavu techniky. Tyto údaje budou rovněž zapsány do patentového rejstříku.

Licence

Podle současného zákona musí být patent vynálezu dostatečně využitý v členské zemi pro spolupráci v Perském zálivu do tří let ode dne udělení patentu, v opačném případě se patent stane předmětem udělování nucených licencí.

Nucené licence

Nucené licence mohou být uděleny v těchto případech.

A. Nevyužívané patenty

Pokud vlastník patentu dostatečně nebo vůbec nevyužil patent do tří let od jeho udělení, může každá osoba požádat představenstvo GCC patentového úřadu o udělení nucené licence na příslušný patent.

B. Závislé patenty

Majitel vynálezu významného technického pokroku a značného hospodářského významu, který nemůže být zpracován bez použití vynálezu, na který se vztahuje starší patent a kde se nepodařilo získat dobrovolnou licenci na starší patent, může žadatel požádat o udělení nucené licence podle dřívějších patentových nároků. Termín licence, poplatky a další podmínky budou stanoveny na patentovém úřadu. Majitel staršího patentu bude mít právo na křížovou licenci¹³ na později udělený patent.

C. Případy veřejného zájmu

Vládní agentura může v některém z členských států Perského zálivu, pokud to vyžaduje veřejný zájem, požádat o udělení nucené licence na patent. V případě, že udělení nucené licence je nutné s ohledem na stav nouze nebo veřejnou potřebu, nebo pro nekomerční použití v jednom nebo více členských států GCC, může být poskytnuta i dříve než uplynutím tří let od poskytnutí, a aniž by strana, která žádá o nucenou licenci, musela dokázat, že se žadatel pokusil bez úspěchu v přiměřené lhůtě k poskytnutí smluvní licence na přiměřenou odměnu a za rozumných podmínek.

Ve všech případech musí být majiteli patentu poskytnuta přiměřená náhrada. Rozsah licence, termín udělení a další podmínky pro nucenou licenci budou uvedeny v rozhodnutí o jeho udělení. Nucená licence neposkytuje exkluzivitu, neopravňuje jeho držitele k udělení sublicence a nebrání majiteli patentu využívat patentovaný vynález sám, není-li v rozhodnutí o udělení licence stanoveno jinak. Nucenou licenci lze přiřadit pouze společně s vytvořením zařízení, které využívá licenci, a za předpokladu, že je převod schválen představenstvem GCC patentového úřadu.

Nucená licence může být zrušena:

- a) Pokud držitel licence dostatečně licenci nevyužívá v členském státu pro spolupráci v Zálivu do 2 let ode dne udělení licence, za předpokladu, že tato doba může být prodloužena na další 2 roky za předpokladu, že je zjištěno, že zpoždění využití vynálezu bylo způsobeno v důsledku zákonných důvodů.
- b) Pokud držitel licence neuhradí odměnu ve lhůtě tří měsíců od data splatnosti.
- c) Pokud držitel licence není schopen dodržovat všechny podmínky obsažené v rozhodnutí o udělení nucené licence.
- d) Dále může být nucená licence zrušena v případě, že okolnosti, které vedly k jejímu udělení, přestaly existovat a pravděpodobně se již nebudou opakovat.

¹³ „S tímto termínem se setkáváme v případě plnění. Poskytovatel od nabyvatele neobdrží finanční plnění za poskytnutí licence, ale licenci či souhlas k využívání nehmotného statku, který má v držbě nabyvatel. Tento druh licence se někdy používá při narovnání sporů o porušování průmyslového práva. § 9 odst. 1 zák. č. 206/2000 Sb.“ Zdroj: http://www.techtydenik.cz/slovník_prumyslove_vlastnictvi.php?part=6

Smluvní licence

Licenční smlouvy musí být písemné a podepsané oběma stranami a musí být ověřeny úředním orgánem v jednom ze států pro spolupráci Rady členských států v Zálivu. Licenční smlouva může být výlučná nebo nevýlučná a může se týkat všech nebo některých konkurenčních aktů, na které má majitel patentu výlučné právo. Na licenci nesmí udělit sub-licence nebo postoupit práva, pokud tak není v licenční smlouvě výslovně stanoveno. Licenční smlouva musí být registrována u patentového úřadu a musí být zaplacen požadovaný poplatek za registraci. O zaplacení příslušného poplatku může být požádána jakákoli zúčastněná strana. Kopie licenční smlouvy uzavřená a podepsaná mezi oběma stranami a schválená konzulem členského státu GCC musí být podána v arabštině nebo doprovázena arabským překladem.

Licenční smlouvy před registrací mají být kontrolovány GCC patentovým úřadem, s cílem ověřit, zda by se jich mohlo týkat zneužití patentových práv nebo zda nemají negativní účinky na hospodářskou soutěž v členských státech GCC. Úřad může požádat strany o změnu smlouvy, a pokud by strany nereagovaly nebo by odpověď nebyla vyhovující, může úřad odmítnout schválení smlouvy a odmítnout jejich registraci. Také změny a prodloužení licenčních smluv mají být registrovány, a o jejich registraci je nutno požádat a zaplatit příslušný poplatek.

Všechny změny nebo obnovení licenční smlouvy schválené Úřadem musí být zaznamenány v rejstříku.

Protiprávní jednání

Rozsah ochrany vyplývající z patentu je určen udanými nároky. Popis a výkresy mohou být použity k interpretaci nároků.

Následující úkony prováděné třetí stranou bez souhlasu majitele patentu jsou považovány za porušení patentové ochrany:

- v případě patentu na přípravky nedovoluje třetím osobám jejich neoprávněnou výrobu, používání, prodej nebo výstavu pro prodej těchto výrobků, a dovoz produktu pro jakýkoli takový účel, a
- v případě patentu na výrobní proces nedovoluje třetím osobám použití procesu, výstavu, kde by byl využit k prodeji, prodej a dovoz pro takové výrobky, které by byly získané tímto výrobním postupem.

Za porušení patentové ochrany nejsou považovány:

- úkony prováděné zejména pro experimentální účely,
- použití patentovaných výrobků v dopravě, které dočasně nebo náhodně vstoupí na území členských států GCC, v konstrukci, přístrojích, zařízeních, vybavení nebo jakéhokoli jiného příslušenství, znamená, že takové použití je omezeno na potřeby prostředků dopravy.

Podle ustanovení ve znění platném od 16. srpna 2000 musí být civilní žaloby pro nesplnění povinnosti zahájeny u příslušného soudu Rady pro spolupráci členských států v Zálivu, kde k protiprávnímu jednání došlo. V zásadě lze soudním příkazem získat náhradu škody.

Patentové informace

Bibliografické údaje o patentových dokumentech GCC se zdají být poměrně obtížně dostupné, avšak existují takové, které pokrývají informace o udělených patentech nebo patentových přihláškách z GCC.

Web GCC patentový úřad

Internetové stránky GCC patentového úřadu jsou k dispozici v angličtině. GCC patentový úřad vydává oficiální patentový věstník, který je přístupný na stránkách GCC patentového úřadu¹⁴ v sekci „Patent Bulletin“. Počínaje rokem 2002 mohou uživatelé přistupovat k PDF verzi věstníku. Uživatelé si mohou prohlížet tituly, čísla patentových přihlášek, čísla patentů, poskytnutá data a PDF verzi titulní stránky patentové přihlášky přes indexy věstníku. PDF titulní stránky obsahují abstrakt a výkres patentu. V indexech nelze vyhledávat, s výjimkou použití (ctrl + f) k hledání celé webové stránky podle klíčových slov.

Espacenet

Hledání na Espacenet pro zveřejněné patenty s kódem země v GCC zobrazí ve světě databázi 412 záznamů. Přestože tento počet rozhodně není přesným údajem, kolik patentů bylo vydáno v rámci GCC, toto číslo v zásadě vypovídá o velikosti sbírky GCC udělených patentů, které jsou k dispozici prostřednictvím Espacenet.

Espacenet je nejlepší volně dostupný zdroj pro přístup k bibliografickým údajům o udělených patentech GCC, protože veškerá data jsou vybavena indexy, na základě kterých je lze snadno vyhledávat. Jsou uvedeny včetně dostupných dokumentů, bibliografických údajů, anglického názvu, výkresů, a IPC klasifikace. Mnoho GCC záznamů odkazuje na rovnocenný doklad, který obsahuje plný text popisů a nároků. Na Espacenet je tedy k dispozici úplný záznam zobrazení GCC uděleného patentu.

Závěr

Po prozkoumání veškerých náležitostí postupu získání patentové ochrany v GCC, tedy Regionálním uskupení Rady pro spolupráci arabských států v Zálivu, jsem vyvodila závěr, že největší rozdíly v požadavcích na získání ochrany se oproti evropskému patentovému systému liší převážně ve vyhotovování rešerší. Na rozdíl od evropského uskupení, kde si rešerši vytváří Patentový úřad sám, GCC patentový úřad postupuje požadavek o vyhotovení rešerše zahraničním úřadům, převážně pak rakouskému. Je to způsobeno především tím, že v těchto zemích není dostatečný počet patentových examinatorů.

Další významný rozdíl se nachází v pojmu patentového zástupce. GCC systém nezná pojem patentového zástupce v našem pojetí, ale tuto práci zastupují kvalifikovaní právníci s licenci. Při jejich výběru se doporučuje volit zástupce s praxí a doloženými výsledky, protože rozsah patentové ochrany závisí na určených nárocích, které patentovou ochranu vytvářejí.

14 <http://www.kadasa.com.sa/form.html>

Pokud bychom získali patentovou ochranu na území arabských států, musíme brát v potaz islámský kalendář. Hegira neboli lunární rok je o 11 dní kratší, má tedy jen 354 dní. V případě desetiletého období běžně užívaného gregoriánského kalendáře si musíme uvědomit, že podle islámského kalendáře je to pouze 9 let a 8 měsíců. K roku 2011 gregoriánského kalendáře se podle islámského kalendáře píše rok 1432.

Regionální uskupení arabských států zaznamenává i jiné odlišnosti, sepsané v této práci. Nalezneme zde například odlišné požadavky v oblasti poplatků a požadavcích na patentové výkresy.

Počtem podaných přihlášek se neřadí mezi významné země, ale sdružuje země velmi bohaté a do budoucna se očekává vzrůstající význam těchto zemí a tím i technologický pokrok v nejrůznějších oblastech vědy i techniky. V současné době zaznamenávají arabské země vzrůstající počet patentových přihlášek, které jsou nejvíce obsaženy v ropném a plynářském průmyslu s ohledem na jejich ohromné zásoby těchto komodit.

Internetové stránky GCC patentového úřadu jsou zatím velmi skromné, ale jelikož patří arabské země k velmi rychle rostoucím ekonomikám, můžeme do budoucna očekávat zvyšující se počet patentových přihlášek a tím i tlak na zdokonalení systému průmyslověprávní ochrany.

Resume

GCC bylo založeno v roce 1981 a svou povahou se nejvíce podobá eurasijskému patentovému systému. Tato práce má za cíl seznámit veřejnost s fungováním a požadavky získání patentové ochrany na úrovni Arabského regionálního patentu. Poukazuje na veškeré dostupné informace získané na českém i zahraničním poli.

Arabské země zaznamenávají celosvětově nejrychlejší ekonomický růst, ať už se jedná o ohromné zásoby ropy a zemního plynu, tak o obrovský stavební „boom“ posledních let. Jelikož se jedná o země velmi bohaté, do budoucna můžeme očekávat rychlý růst ekonomiky. Počet patentových přihlášek se rok od roku zvyšuje a není překvapivé, že většina z nich se týká ropného nebo plynářského průmyslu. V posledních letech se začínají objevovat patentové přihlášky i z takových oblastí, jako je zdravotnictví, což nás utvrzuje v mínění, že se zvyšuje jejich pozice na různých úrovních vědy. Přes úvodní seznámení s historií vzniku a funkcí patentového úřadu nás provede postupem získání patentové ochrany. Seznamuje čtenáře s požadavky patentovatelnosti, požadavky na samotné podání přihlášky, sazbou poplatků, náležitostmi na přihlašovatele a úředními postupy. Provede nás celým postupem získání patentové ochrany a možnostmi využití po jejím dosažení.

Resume

GCC was created in 1981 and by its nature is most similar to the Euroasian patent system. The goal of this article is to inform the public about the functioning and requirements for obtaining a patent protection on the level of the Arabic regional patent. All available information gathered in the Czech Republic as well as abroad is referred to.

Arabic countries show the worldwide fastest economic growth, as a result of their tremendous oil and natural gas resources and as demonstrated in respect to the enormous building boom during the last few years. Since these countries are very rich, a fast economic growth

can be expected in the future. The number of patent applications increases every year and as can be expected the majority of patent applications relate to the oil and natural gas industry. However, recent trends also involve patent applications from such fields as health-care. This confirms our opinion that the importance of various levels of science is increasing. After the introductory presentation of the history about the creation and function of the patent office, there follows a description of the process for obtaining the patent protection. The reader becomes familiarized with the patentability requirements, requirements for filing the application per se, the fee rates, the conditions with respect to the applicant and office processes. This article leads through the entire process for obtaining a patent and presents information about possibilities of its use once it is granted.

JUDr. Mgr. Michal Pospíšil¹

K novelizaci zákona o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušující některá práva duševního vlastnictví

Dne 1. srpna 2011 nabyla pod č. 219/2011 Sb. účinnosti již šestá novela zákona o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušující některá práva duševního vlastnictví, z. č. 191/1999 Sb., která se opět snaží reagovat na přetrvávající² problémy při uplatňování tohoto právního předpisu v praxi, zejména celními orgány a majiteli duševních práv, resp. jejich zplnomocněnými zástupci. Zároveň novela provedla některé terminologické změny, které budou lépe korespondovat se současnou komunitární právní úpravou³ a právní úpravou národní v zákoně na ochranu spotřebitele.

Mezi hlavní nedostatky právní úpravy doposavad platného zákona o opatřeních na hranicích ve stavu do této novelizace byla kromě nejednotnosti terminologické a výkladové i nejednoznačná právní úprava postupů majitelů duševních práv a celních orgánů při tzv. zjednodušeném postupu, který vedl (či spíše mohl vést) ke zničení zboží⁴, což nyní novela napravila.

Rovněž byl zákon upraven i z hlediska systematiky, kdy byla např. opatření přijímaná při celním dohledu zahrnuta do jedné části zákona nebo byly jednotlivé části nazvány podle svého obsahu.

Předně se tedy novela snaží zavést jednotnost pojmů, kdy na místo pojmu „majitel práva“ je v souladu s definicí v čl. 5 odst. 2 Nařízení Rady (ES) 1383/2003 (dále jen Nařízení) používáno spojení „držitel práva“⁵, dále vymezuje pojmy dovozce a vývozce, které již zákon užíval a pojem přestupky nahrazuje v celém textu zákona pojmem správní delikt.

Došlo také ke zpřesnění způsobů nakládání se zbožím, pro které bylo využito uvolněného ust. § 3, které bylo v rámci dřívější novelizace vypuštěno. Nyní je tedy přesně stanoveno, jaká manipulace se zbožím, které porušuje duševní práva, není dovolena. Předně tak jde o zákaz navrhnutí zboží na propuštění do volného oběhu, režimu vývozu nebo režimu s podmíněným

1 JUDr. Mgr. Michal Pospíšil je vědeckým pracovníkem MUP.

2 K problémům, které vznikly bezprostředně po přijetí tohoto zákona a trvaly několik let, více in Pospíšil, M., Vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, Právní rádce č. 1/2005.

3 Plynoucí zejm. z Nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 z 22. 7. 2003 o přijímání opatření proti zboží podezřelému z porušování určitých práv duševního vlastnictví a opatřeních, která mají být přijata proti zboží, které prokazatelně tato práva porušilo, a nařízení Komise (ES) č. 1891/2004 z 21. 10. 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 o zásahu celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení některých práv k duševnímu vlastnictví a opatřeních, která mají být přijata vůči zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo.

4 Důvodová zpráva ještě hovoří o tom, že dalším důvodem byla i ta skutečnost, že jednou z hlavních priorit v rámci předsednictví ČR v Radě Evropské unie byla tvorba a realizace nového Akčního plánu EU pro zvýšení ochrany práv duševního vlastnictví 2009-2012 v oblasti celní unie.

5 Zde však by se jako vhodnější podle mě jevílo užívat i nadále spojení „majitel práva“ (příp. jej změnit na „vlastník práva“ podle např. známkového zákona), protože osoba držitele může být od osoby vlastníci právo odlišná. Podle ust. § 123 ObčZ je vlastník oprávněn předmět svého vlastnictví držet, užívat, požívat jeho plody a užítky a nakládat s ním, kdežto podle ust. § 129 ObčZ, je držitelem ten, kdo s věcí nakládá jako s vlastní nebo kdo vykonává právo pro sebe. Stejně tomu je tak i v navrhované právní úpravě občanského práva v ust. § 1005 a § 981. Přesto však v textu budu pro jeho lepší přehlednost užívat pojmu „držitel práva“.

osvobozením od cla, jakož i zákaz navrhnout takové zboží ke zpětnému vývozu nebo na jeho umístění do svobodného pásma nebo svobodného skladu. Rovněž je zakázáno, aby bylo takové zboží přepravováno na celním území Evropské unie a dále aby bylo na území České republiky toto zboží vlastněno, drženo nebo prodáváno, pokud tím dochází k úniku zboží celnímu dohledu.

Náklady, které vznikly v souvislosti se skladováním zadržného zboží bude nyní nově předepisovat držitel práva přímo dotčený celní úřad místo Celního ředitelství Hradec Králové.

Ust. § 9 o zadržení zboží bylo zpřesněno, aby lépe vystihovalo dikci čl. 4 a 9 Nařízení, kdy ustanovení nyní nově upřednostňuje pružnější postup celních orgánů, neboť umožňuje v případech, kdy celní orgány zadrží zboží (bez ohledu na práva třetích osob) podezřelé z porušení práv k duševnímu vlastnictví, oznámit tuto skutečnost (opatření) dokonce jen ústně dovozci nebo vývozci podezřelého zboží.

Novelizace dále přímo nařizuje nejen povinnost vydat zadržené zboží, ale též poskytnout součinnost k jeho vydání, či může být zboží dokonce přímo odňato osobě, která je má u sebe.

Do ust. § 9 byl vložen nový odst. 6, který umožňuje, aby osoba, které bylo zadrženo zboží, podala proti takovému opatření celního orgánu námitky. Námitky je nutné podat do 3 pracovních dnů ode dne uložení opatření, a to písemně celnímu úřadu, který zboží zadržel. O námitkách rozhoduje ředitel příslušného celního úřadu bez zbytečného odkladu s tím, že již není dalšího řádného opravného prostředku. Toto rozhodnutí je třeba doručit dotčené osobě. Dříve bylo rozhodováno o odvolání, a to do 15 dnů nadřízeným celním orgánem.

Jako velký přínos je třeba vyzdvihnout, že bylo zrušeno ust. § 11 odst. 2, který nařizoval majitelům práva povinnost, aby celnímu úřadu poskytly ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení výzvy písemné vyjádření o tom, jestli je zadržené zboží padělkem nebo nedovolenou napodobeninou. K této změně došlo v souvislosti ze změnou zákona č. 634/1992 Sb., zákon na ochranu spotřebitele, která byla přijata dne 21. 4. 2010 zákonem č. 155/2010 Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů, kdy byl vypuštěn sporný odst. 1 z ust. § 8a z.č. 634/1992 Sb., který nařizoval tuto povinnost nejen majiteli práva, ale též jeho zástupci, aniž by bylo jasné, kdo tím zástupcem měl být⁶.

Pro možnost uvolnění zboží po jeho zadržení do navrženého režimu celního oběhu je nutno, aby byla složena držitelem zboží dostatečná jistota, ať už ve formě bankovní záruky podle ust. § 13 a násl., nebo ve formě hotovosti složené přímo na účet celního úřadu. Nově je však ust. § 13 odst. 2 umožněno, aby o výši jistoty rozhodoval přímo držitel práva, který je její výši schopen odhadnout lépe. Dále pak v dalších přidaných odstavcích tohoto ustanovení byl upraven postup nakládání s touto jistotou, a to včetně postupů vedoucích k náhradě škody a úhrady pokuty uložené v řízení o správním deliktu a na úhradu nákladů, které bylo třeba vynaložit na zničení zboží. Případně je též umožněno, aby jistota propadla státu.

Užitečným bylo i nové zformulování poněkud nepřehledných ust. § 14 a § 14a. Nové ust. § 14 i přesto nadále umožňuje, aby bylo zadržené zboží zničeno tzv. zjednodušeným postupem, ale za mnohem jednodušších podmínek pro držitele práva. Nově upravené ust. § 14a, které dříve částečně spolu s ust. § 14 upravovalo postupy nakládání se zadržným zbožím, kdy nedošlo jeho zničení, nyní upravuje postupy celních orgánů, které přímo vedou k likvidaci zadržného zboží, a to již i bez rozhodnutí soudu o tom, jestli se jedná o zboží, které porušilo duševní práva. Při provádění kontroly na vnitřním trhu bude o tom, jestli byla porušena duševní práva, rozhodovat jen celní úřad v rámci správního řízení; o tom, jestli byla porušena

6 Nebylo totiž jasné, jestli tím zástupcem měla být jen osoba k tomuto řízení pověřená nebo, jak si vykládaly celní orgány, osoba, která byla zapsána, např. v rejstříku ochranných známek jako patentový zástupce nebo advokát (který ale mohl být zmocněn jen k zápisnému řízení nebo řízení zrušovacím).

duševní práva při dovozu a vývozu zboží, bude dle vyjádření⁷ Celního ředitelství Hradec Králové, rozhodovat i nadále soud. Dále přidané ust. § 14b pak nově upravuje postupy při předání zadržného zboží pro humanitární účely.

Podle ust. § 14 je tedy možné zadržné zboží, které je podezřelé z porušení práv k duševnímu vlastnictví, zničit tzv. zjednodušeným postupem, a to v souladu s Nařízením. Postup by měl být nyní v praxi takový, že celní úřad⁸, který zadrží zboží, spolu s oznámením o jeho zadržení vyzve osobu, které bylo zboží zadrženo, aby se ve lhůtě do 10 dnů ode dne obdržení oznámení o jeho zadržení písemně vyjádřila, zda souhlasí se zničením zadržného zboží zjednodušeným postupem. Využití tohoto institutu je možné pouze v případě, že o to držitel práva požádá. Současně je povinností celního úřadu upozornit osobu, které bylo zboží zadrženo, že pokud neuplatní ve lhůtě 10 dnů (u věcí podléhajících rychlé zkáze do 3 dnů) námítky proti zničení zadržného zboží, uplatní se fikce souhlasu se zničením zboží zjednodušeným postupem. Souhlas se zničením zboží, a to ani když se uplatní institut souhlasu fikcí, nelze vzít zpět. Zničení zadržného zboží je pak provedeno pod dohledem tří celníků, a to na náklady dovozce nebo vývozce zboží, není-li znám, na náklady držitele práva. O likvidaci zboží je povinností celního úřadu vyhotovit záznam, v němž musí být uvedeno množství a popis zničeného zboží.

Ust. § 14a upravuje postupy celních orgánů při dalším nakládání se zbožím, jestliže nebylo využito tzv. zjednodušeného postupu. Předně může podle ust. § 14a odst. 1 písm. a) rozhodnout Celní ředitelství Hradec Králové o tom, že zboží nebude využito podle ust. § 14b pro humanitární účely, a pak celní úřad rozhodne o zničení padělků a nedovolených napodobenin, a to buď na náklady dovozce nebo vývozce, nebo na náklady držitele práva, není-li dovozce nebo vývozce znám, neexistuje nebo pokud zemřel. Případně je též možné, aby byla ze zadržného zboží odstraněna neoprávněná označení a ta následně zničena.

Pokud podle ust. § 14b rozhodne Celní ředitelství Hradec Králové o bezúplatném převodu zboží k humanitárním účelům (za předchozího souhlasu držitele práva), je zboží předáno organizaci, která je zřízena či založena za účelem poskytování sociálních služeb nebo která působí v oblasti zdravotnictví nebo školství.

Úplně nově byla do zákona včleněna problematika klamavých praktik, kdy je celním orgánům umožněno, aby zadržely nejen zboží, u něhož je podezření z toho, že porušuje duševní práva jiné osoby, ale též takové zboží, kdy bylo k jeho nabízení a prodeji užito nekalých obchodních praktik, jak vyplývá z ust. § 30 odst. 3. Stejně platí i pro zboží, které bylo určeno k humanitárním účelům, a je s ním nakládáno jinak, patrně za podnikatelským účelem.

Konečně je třeba zmínit, že došlo i ke zrušení duplicitních ustanovení s celním zákonem, z.č. 185/2004 Sb., která se týkala pokut. Také novela zpřesnila a zesrozumitelnila poměrně nová ustanovení⁹, která se týkala dozoru v rámci ochrany spotřebitele, a došlo k jejich přesunu ze společných ustanovení zákona do nové části čtvrté.

Bude zajímavé v praxi sledovat, jak se tato novela zákona o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví¹⁰ projeví.

7 Fajstavrová, J., Řízení, které následuje po kontrole zboží, je od začátku srpna jednodušší, dostupno z <http://www.celnisprava.cz/cz/crhradeckralove/aktuality/Stranky/řízení-ktere-následuje-po-kontrolě-zboží-je-od-zacatku-srpna-jednodussi.aspx> dne 17. 8. 2011.

8 Předchozí právní úprava vyžadovala tuto povinnost po majiteli práva, který musel oslovit dovozce nebo vývozce zboží a stihnout přímo šibeniční lhůty, aby nemusel podávat žalobu.

9 Která byla včleněna do tohoto zákona zákonem č. 173/2007 Sb., s účinností od 12. července 2007.

10 Myslím, že by měl být název zákona, který odpovídal době jeho přijetí v roce 1999 a účelu, který sledoval změněn, protože více povinností z něj dnes vyplývá pro celní orgány na vnitřním trhu, než při jejich činnosti tak, jak činnosti celních orgánů obvykle chápeme, tedy při dovozu a vývozu zboží mimo daný celní prostor.